

REVELESEN

Ta yokwowa saiir wînkiyin inkamin Jonkin, Jisisni mii kigna miriyyin inkamin siya. Ti Jon nwîruwan yipikin Jisisni yai win kibikibiyim sim niki wînkiyin mi yokwo kwoimim siir inigi nwoki ikim sasa kinaargin ti Jonin. Mi iiya Jon siya waibiyie namwoiuin siya inkamin maeyauwa mii biyie miriya saiir hir hiugripkikaiiyin siir hiriinan nwokin iiya siya mhiuisimin Patmos nikiuwiyyin whii komii saiir whii idopwoniya nîdwomaiyyin siir nwowa. Mi siirin kimidiniya Adi Komii siya tirkî nhwonan whinkigmimikim mi siirin kimidiniyan Jisis siya yiisiimauu dimintaeminim mhoiyya nimbinianim simiirin. Mi Jisis siya dimintaeminim siya kigim simiir boinkikin siirin siya simiirin yokwoni winaowidim mi iikamim naengwo tibmiiyim piugan iriiyar kwiso sowiirim simiirim hauugiyim. Mi yokwo iriiyar kwiso siya wînkiyim simiir mhoiyan, mi ti dimin taeminim mhoiyya nimbiyamanim yim siir nhwokar kigmimikim. Mi iiya hik komii aeya nimbiyamana, Setan siirin wi Jisis siya nokwokopougigi. Mi om Jerusalem winin yio wi panin panina namisi imbiyami. Mi ta hiriinan saiirsika tiriiginim yipiki simiir inigim ta yokwowa iikamim yipiki omwaiwaiyayokiyikanim simiir inigi nwowa saiirin wi wara nwo rani. Niingaka. Iriig.

¹ Ta yokwowa kara dimin taeminim yipiki Jisis Krais siya niisiimauuim kariir simiir win

boñkikin. Biigibiiyin Adi Komii krímiir Wanin siya ti digworaekwo ìmiirin Jisis Krais siir niisiimauugin. Mi simiirin siya wi hiriinan saiirsi nwoki ìsiimauuim siir miiyan kamim krímiirin, ti dimin taeminim nimbinisasauwanim. Mi Jisis Krais siya yikropki Adi Komii siir paekwosim in Jon kariiram siir miiyan inkamin mi ti dimin taemin ìmiirin kariirin siya wi hiriinan saiirsi boñmimauuwi. ² Mi Jon Kara ti dimin taeminim simiirin ha kigin mi ti yaiyim yipiki kariir wiingar wakaeyim, simiirin yim yokwoni kara bidi winkiyim. Mi ti yaiyim Kara winkiyim yim Adi Komii siir yaigim mi sima iriipa hiriinan Jisis Krais siir warargin. ³ Mi iikamim ti yai ìmiir mwaini mi Adi Komii siir iikam nhirim sima simiir wakaei mi sima whiekakarin wi maírgimaírga nwowi. Mi iikamim ti yaiyim yipiki Adi Komii siya türkiyanim mhoiyya nimbiyamanim simiir wakaei mi sima simiirram naingwo tibmii kiini mi simiirin wadie tiri mi sima wi maírgimaírgar nwowi. Dimusirani, iiya ti dimin taeminim sima nimbiyamana ya ini kingiin nnowa. Iriig.

*Jon siya yokwoim Adi Komii siir iikamim om
iriayar whiso simiir hiranim simiirram wínkika*

⁴ Kara Jonkin, ta yokwowa kara wíngiyya saeya Juda iikam nhirim Adi Komii siirim ti om iriayar whiso simiir hiranim nu haímii Esia hiranim wi kímiiram wín hauugi. Kara ha naingwowi tiki Adi Komiiyin yipikin biyyar nnowin mi ti tariinan mi owin mi mhoiyya wi híriayar swoki oyokiyokiyyanin kímiirin wi wadie siya nnowaiginuwi mi kima wi

iri par nwoki ingwomamair aekiyamim naeyiu miyyikin yipiki iinsii iriiyar whisa nwowin siya siir whwonkam ida nokwowi ipiyya yipiki Adi Komii siya nidwokaiya iikam kr̄imiir kigirkakam, kimiirin wi wadie siya nwo waigniuwi mi kima wi iripar nongwomamair aekiyami. ⁵ Kara ha naingwowi, sima mi Jisis Krais siya kimiirin wi simar kinsiin haiginiuwi mi kima wi iripa nwoki ongwomamair aeyim. Krais siya Adi Komii siir yai imiirin bidiyar sibgu anaakninkii haiginiuwin. Siyaargin inkamin yipikin biigi bii Adi Komii siya hidninsiin idwownin siya naonama saiir mhoiiya mi siya ini omwaiyar swoki waiyayokiyoki. Siyaargin inkam komiigi komiyyin, yipiki wi iki inkam komii komiyyim yipiki wi ti nuan iikamim simiir kigirkaki, simiir kigirkakanin. Siya kr̄imiiram naingwokwonanaeikin mi dimin biyeyim kr̄imiir kwoinau nwokaiyim siya bidi haiyoprimdiyiumiigiyim. Dimusi rani, siya bidi iki aowin mi siir nhieya bidi mi aokiinaiinama. ⁶ Siya kr̄imiirin h̄iriinan minam tirk̄in, kr̄ima siir piugana saiir inkam komii komii nwowim. Mi kr̄ima yapa yapa nwonira Adi Komii siiram in iikam nhirim simiiram kwisboin pris inkamim sima tiriya saiir h̄iriinan. Mi kr̄ima wi siir Adin siir dimin taemini yipiki Adi Komiyyin wi simiir nwoki tirim. Kara ha naingwowi, Jisis Krais siya wi inig komiigi komii iirar haii mi siya wi iikam imiir kigirkaki mi siya wi kirie komiigak h̄iriayar nwo yokiyoki kaeyami.

⁷ Kima wakae, Krais siya wi waua saiir nidwokainaiini. Mi iikam whiekakim mhoiiya sima wi siirar kigwini. Ihi, tiki Juda iikamim yipiki

yaii ninii kamim simiir tirim siirin tidiyini sima ninkin irinu aokiyam mi sauni sima mi itam sima siirin wa mi kigwini. Mi iiya siya niti mi iikam whiekakim ti nuin siir tiranim yipiki siir karamae nwowim, sima siir kigwini mi simiir kwoinim wa naingwo ididwini mi sima wi nhaminhami nou rani. Ta yaiya yai kaimwoka.

8 Mi Adi Komiiyin inig komiigi komiigakin siya ha boinkin, dimin taeminim simiir biigi biiyin ini karar ywowin mi iiya sima nimbiyama an kara tapaiirin hiriayar nwokin mi an kara tapaiirin wi hiriayar mi owi iiya sima digii. Siya wi kirie hiriayar nwoyokiyokkaeyami inokkinokin mi ta siya nwowa mhoiyya siya wi hiriinanar swoki owi.

Nhwongan Krais siir whinkig ieya.

9 Kara Jonkin, kara Adi Komii siir piuganim kimiir inkam nwirkin. Dimusi rani, krima ini Jisis Krais saikar yamasukikinim mi iikamim krimiirin dimin biyie asi tiri. Mi krimiirin Jisis siyar whinkinsiis haiginiugin krima hik ti dimin bibiyieym simiarsi haiya. Mi iriipi hiriinan, krima tariinanin ini iripa siir piugana sairrarar nwowim. Mi an kara Adi Komii siir yaiya saiirin iikam imiir bidiyar mi boinmimauuwin. Dimusi rani, kara simiirin Jisis Krais siir boinmimauugin mi sima kariirin ha nonkwowim mi sima kariirin kimidiniya nu haimii whirin whii idopwoniya nidwomaiyin Patmos dapiyin siir hir yatkiniugig.

10 Mi biri kimiminkikin, Biiyan Inkam Komii siir iiya Adi Komii siir naeyiuin ina yitin kariir kwoinau tiriir mi kara nhwo ha whinin mi karar wakae inkam nwirin kariir digiuwa boinkikin, siya pranae pranae bi kauwok boinkikin mi siir

yaiya kingiin kingiin b̄i nieyoknakika hapi kidgi maskika. ¹¹ Mi kara siya bōnkiya h̄iniin sair wakaekiyin, kira dimin taeminim kira kigim yokwoni wīnpriginaowid. Mhoiyya kira simiir kigi mi kira simiirin wī iikamim yipiki Adi Komii siir piugana sairim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apiyim ti om iriiyar whiso simiir hiranim, Efesas, Smena, Pegamam, Taiataira, Sadis, Filadelfia mi Leodisis, wī simiiram hauugi.

¹² Mi kara ina iyaeyimiyokaokiyin, yipiki ti kariir bōnkiyin siir kigam. Mi ta kara niyaeyimiyok kaoa sair mhoiyya, karar kigi, yiukid iriiyar iso golni nonkwokwowim h̄irar nwowi. ¹³ Mi ti gol yiukidim simiir bopwonau nokwokaiyin irin, yio ini inkamnan ywowin. Mi yiuis bribriya siya niiya ini siir iga h̄irar yauuni tioua. Mi piuopa siya mi kikoga ya golni mi onkwokwoka mi ya ini siir ii aiirar kwakikogriowa. ¹⁴ Mi siir mwoin mi kan aka yo ini wau whisinana ywowo mi siir nhwowo yo ini paenan yuyakiyo. Mi siya dimin taeminim iikam kr̄imiir kwoinau nwokaiyim wi h̄iriiyar priikig imoki.

¹⁵ Mi siir iga kwiso yo ini aeyinin yipiki inkamki nanagiiyin paenau mi ha niuyakiyim, h̄iriinan niuyakiko. Mi kara siir yai aiir wakaekiyin mi siya pranae pranae b̄i bōnkikin, ini opa mhiuanki naokiiinaiiniya ini sair h̄iriinan ywowa. ¹⁶ Mi siir ina iniga nauun iriiyar iso simiir yonkwo. Mi karar mi kigi nhirida yipiki mirmii mirmii iokakinar nwowa siir yai hirankar kiniwokitkinaninii. Mi siir whwonkamin b̄eyin nabie bopwo whwowiyin siir h̄iriinan niuyakikin. ¹⁷ Mi iiya kara siir kigiyin mi kara ini siir

igmiiga kingiinar yakai i grarkinam inkamin yipiki naonamiyin siir hiriinan. Mi siir iina iniiga kariir nonkwokiyi mi siya ina boinkiyin kariirin, kipi ntidid. Kara ti inkamin yipiki dimin taemin ima nimbiyam karamae niki owa ha nwowin siya mi kara wi wadie hiriayar swoki oyokiyokiyami. ¹⁸ Karaиргın omwaiyar swoki waiyan. Biya kariir kam ima nisomaokiyin mi kara ha naonamkin mi kira kariir kaoki, kara wi hiriayar nwoyokiyoki kaeyami. Kara kirie ina nonkwowin iikamim yipiki naokaowim simiir tırkiyanın paeni omin siir namam mi Adi Komiini omin siir hiriir mi ikropkiyam simiirin, wadie sima sibgu okiyamam. ¹⁹ Mi kira ti dimin taeminim kira kigim simiirin yokwoni winaowid dimin taeminim ti tariinan tirim mi dimin taeminim mhoiiya nimbiniyan ikim. ²⁰ Mi nauun iriiyar iso yipiki kira kigim kariir iina inignau nidwokaiyim mi gol yrukid iriiyar is iko, yim hindara nikrigim. Nauunim yim ti om iriiyar whiso simiir hiran inkam komii komii ima yipiki Adi Komii siir piuganim simiir iikamim ti om iriiyar whis owiir nwowiyim simiir kigriraowiyim yim sima. Mi gol yrukidim yim iikamim ti om iriiyar whiso simiirim yipiki Adi Komii siir kigna apiyim yim sima. Iriig.

2

Jis is siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Efesas hiranim simiir boinkin

¹ Mi siya kimidiniya kariir boin, kira ti dimin taeminim simiirin yokwoni winki inkam komii komiiyin yipiki Adi Komii krımıir Wanin siir piugana saiir iikamim simiir kigirkakiyim om

Efesas hiranim simiiram. Kira ti yaiyim simiir winki, kara Biyan Inkam Komiigin, inkamin yipiki nauun iriiyar iso sim nonkwowin kariir iina inig aiir. Kara ini iikamim nu haimii Esia warauranim ini kimakar napriririn mi wim kima ini ti yiukid iriiyar iso simiir hiriinan ywowim. ² Kara bidiyar yinokninkinin miiya bidiu bidiu aoanii kima nanaeya mi kimiir kwoin komiiyin sairam mi aingwowin. Mi an kara ina ninokninkinin wim kima iikam bibiyeyim simiiram naingwo rani mi wim kima tiriiginim yipiki inokiinokin aposel inkamnan niksisae yim simiirin bidiyar mi kinankiuim mi dimin taeminim sima boinim mi sima tirim simiirin bidiyar mi wakaeyim mi kima simiirin bidiyar mi hidim mi kima bidiyar mi inokninkinin hinin, sima aposel inkam tani yim niksisae inkamkim. ³ Mi iripi hiriinan, kima kariiramin nhami nhami bi naingwo tibmii kiingim mi kima kariir kinsiis haiginiuwamin bidiyar mi miriyyim mi kima piugi bi piyaokim. ⁴ Mi kara kimaka maergimaerga nwo rani. Dimusi rani, ti dimin taemin imiirsika. Biya iiya kima biigi bii kariir yai aiir wakaeyokna apa, kima kariiramin pranae pranae bi naingwokwonanaeikim mi tariinanin kima kariiramin kiimii naingwokwo rani. ⁵ Miiya yipiki biya kima miriyya kariiram mi ha naingwokwonanaeiya kariiram, sairam ti swoki aingwoki. Mi kima nikiigya sairam ti swoki aingwoki, kima siyu biyie iiirin digumii haimriiyugig. Biya kima kariiramin nhami nhami bi naingwokwokim mi tariinanin kima ini hindarar yikii iuguskiyim. Mi kima dimin taeminim biigi bii kimar nikapim simiirar

ti swoki ap. Mi kima hiriinan tir karamae nwowi mi iiya kara niti, kimiir nonkwobumbuninkinam, kimiirin wi kimiir yiukidim simiir hiriinan kara kisisana haigini mi sima wi maeyaua sima nwowa wi saiir nwo rani mi kimiirin wi kara nonkwobumbuninkini.⁶ Mi dimin whirin kara naingwokwowiyin kima napam yio ti si, kima dimin bibiyeyim yipiki iikamkim sim napim Nikolaski si tirim simiiram kipi naingwo. An kara iriipi hiriinan ti digworaekwom yipiki sima tirim simiiram mi aingwo rani.

⁷ Kima wakae mi sibgu daingwo omok ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiuin siya boinmimauuwim kimiir, wigkam kima yipiki siir yai imiir wakaeyokna apim mi iikamim yipiki hiriayar nik hougwokripkaiyim ti dimin biyeyim yipiki kimiir kwoin imiir kiyaiyim simiir mi mhoiiya Adi Komii siya kimiirin wa kigninkinkii siir numir aiir namamin mi kima wi paenidin yipiki kimiir whinkinsiis haiginuwanin wi siir naei inokinok hiriayar nwoyokiyokiikaeyamam. Iriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Smena hiranim simiir boinkin

⁸ Kira ti yaiyim simiir winki inkam komii komiiyim Adi Komii siir piugana saiir iikamim simiir kigriraowiyim om Smena hiranim simiiram. Kira ti yai imiirin wi hinina winboinki, tik yaiyim yim kariirgim yipiki biiyar nwowin iiya digworaekwo imma nik imbiyam karamaeyar nik owa mi kara wi hiriayar swoki oyokiyokiyyami. Kariirin inkamkar bidi iki isomaokiyin mi kara ha naonamin mi kara ina swoki insiin

idwowin. Mi ini omwaiyar swoki waiyan. ⁹ Kara biiyar ninokninkinkin, warı dimin biyieyim ti tariinan kimiiram nitim simiirin mi kara ina ninokninkinin iikam kima paeprikabgim mi kima dimin taemin hirii hirii karamaeka. Dimusi rani, wiim kima kariir wakaeyokna apkim. Mi wiim kima Adi Komii siir dimin miiyik miyyikim simiir nonkwokim. Kara ina ninokninkinin, yai bibiyieyim iikamim kimaka ninkikinim sima boinim simiirin. Sima ti hinina boinkim, sima Adi Komii siir piugana saiirgisair Juda iikamkim. Mi kara pi ti hinina boinkii, sima Juda iikam kinggaan tani sima Adi Komii siir bi wakaeyokna apkim, yim Setani piugana saiir iikamkim. ¹⁰ Ti dimin taemin biyieyim ti iikam bibiyieyim sima tirim kimiir simiirsi kipi niddid. Wakae! Ti iikamim simiir kwoinim wi Setan siya kiyaii mi kimiir nhirim wi sima haii mi kimiirin wi maeyauwa mii biyie mirriya wi saiir hiugripkiikaigii. Mi ta hiriinan siya kinankiuwi kimiirin, yio wi minam kinankiuwi, kima wi kariir namisi wakaeyokna api, iyie? Wi kariir wakaeyokna ap rani. Sima kimiirin iiyim wi iuura tibumbuninkin haiginiuwi. Mi iriipi hiriinan sima kimiirar mi isomaowamar minki windi, kariiramin wi hiriayar daengwo tibmii kiin kripkai. Mi kima hiriinan tiri mi kimiirin wi kara tirkii, hiriayar nwoyokiyokiikaeyamam Adi Komii saika.

¹¹ Mi kima ti Adi Komii siir piugana saiir iikamim, kima wakae mi sibgu daengwo omok ti dimin taemnim Adi Komii siir naeyiuin siya boinmimauuwim kimiir simiiramin. Mi iikamim yipiki inokkinokin dimin taemnim kimiir kwoin

İMİIR KIYAIİYİM SIMIIR NIKWOWAISII Mİ MHOİİYA TI DIMİN BIBIYEYİM PAENİYİM, YİPİKİ Wİ İİKAM İMIIR NIUWI, SİMA Wİ TI HİRİİNAN İİKAM KİBİKİBIYİM Wİ KİMIIR WARA NİPİMPAR TANI. NİİNGAKA. İRİG.

Jiſis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Pegamam hiranim simiir boinkin

¹² Kira ti yaiyım simiirin yokwoni winki, inkam komii komiiyım yipiki Adi Komii siir piugana saiir iikamim om Pegamam hiranim simiir kigriraowiyım simiiram. Kira ti yai imiir winkii mi wi hiniina boinki, tiki yaiyım yim kariir yaigim, ti inkamın yipiki kamkiuin si nonkwowin, yipiki mirmii mirmii iokakinar nwodigo. ¹³ Kara ina ninokninkinin omin kima nwowiyin ti om komiiyin Setanki si nitin, siya kigirkakiyin mi kima warı om iirar mi oki windi, wim kima kariir yai aiirin wa sibgu wakaeyokna aingwo tibmii kinni. Mi taka iyya inkam biyieyin siya nipimpara kariir miyan inkam kibi iir Antipas yipiki kariir yai aiir boinmimauwin iikamim simiir mi sima siirin ini warı omin kima nwowin ini siir waraur yisomaowin, yipiki Setanki si nitin, iikamim sim kigirkakam. Mi kima kariirin digiumii bi haimriiyugim kima kariiramin hiriyyar wakaeyokna apkripkaigim. ¹⁴ Kima wadieyaırgim mi an kara kimaka ti digworaekwo nhırı̄m simiirsiyin maırgımaırga nwo rani. Kımıir iikam nhırı̄m yipiki kimaka waraur nwowim om Pegamam yim sima Belamni dimin teaminim sim napikim. Mi bidi bıdınıyarın, siya inkam nwırın Belak nikıuwiyin siir yiisiimauu, siya Isrel simiir iikamim simiir kwoinim wi panıin panıina nikpitmai mi sima wi dimin biyie tir

karamae ha niki owim. Sima naeyim yipiki inkamki ninkin imiyyaeyim uridyiu bibiyeyim sim, simiir bidi yaeyim. Mi sima ha namim mi sima kimidiniya hii wig imakar priinanaeyam.

15 Mi kima ti hiriinan iikam bibiyeyim kimaka waraurar mi owim, ini hiriayar mi kigninkin owim. Yim sima yai bibiyeyim yipiki Nikolasni iikamim sim nowomwarkaiyiuwim simiir napikim. **16** Mi kima waridimin biyieyim kimiir waraur nwowim simiirin digiumii haimriiyugig mi kimiir kwoinim ti kisina haigi mi simiirin kimiir warauranki ti nhiiñikrropkisasauugi. Mi hiriinan tir karamae nwowi, kara niti, kara wi ti inkam hiriinanim yipiki ti yai bibiyie imiir napim wi yaii simakar ninii. Mi kara yaiya wi kariir yaiguyaigar kaokwo boinkii mi sima wa namkii. Mi simiirin wi sima nonkwoniinwomwiirninkin haiginjugigi yi ti kamkiu iiirsika, yipikin wi kariir yai tiranki niti.

17 Kima wakae mi sibgu sibgu daengwo omok ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwim Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir. Siya ti hiniina boinkin, yipiki kima ti dimin biyieyim kimiir kwoin imiir kiyaiiyim simiirsiyin hiriayar nokworinukripkaii mi kimiirin kara wi yaeya dimin miyik hauuwi, diminin mananin yipiki ti kariir om tirar niki haigprakaiyin. Kara kimiirin ti dimin hiniinim sim hauuwi mi ti siya whisinanin yipikin yaeya inig sima winkiyin yio wi warar ninkin hauugi mi ti inigin sima winkiyin yio wadie ieyairgin. Tiki siiyan yio min niisiimauugin kara kimiiram naengwokwonanaei. Mi ti siir inigin wi inkam nwirki swoki inokninkin tan. Niingaka. Inkamin ti siiya iir haiyin wi sasar

ninokninkini siir inig iiirin. Iriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Taiataira hir nwowim simiir boinkin.

¹⁸ Kira ti yaiyim inkam komii komiiyim om Taiataira hiranim yipiki Adi Komii siir piugana sair iikam imiir kigirkakiyim simiiram winki. Kira yaiyim wi ti hiniin yaiyim sim winki, kariir nhwona nhiso paenan niuyakiko mi kariir iga kwiso kirioko mi wadieyaирgo yo ini aiyinin yipiki whisinan nwowiyin mi ha niuyakiyin yio ini siir hiriinan yiyakiyin. ¹⁹ Kara dimin taeminim yipiki kima tirim simiirin ina ninokninkinim. Kara ina ninokninkinim kima iikam nhiramim ina naingwokwonanaeiyim. Kara ina ninokninkinim, kima kariir yai aiirar sibgu wakaeyokna apikim mi dimin miyyikar mi tirkim mi ha mi itmaihougwokripkaiigim dimin bibiyeyim kimiir tiriylim yipiki ti iikam bibiyeyim sima ninkikin tiriylim kimaka mi ti dimin taeminim ti tariinan kima tirim yim ini wadiekki wadie ywowim. Yim ini dimin taeminim biigi bii kima wakaeyokna apim yim ini simiir haiburim. ²⁰ Mi dimin taeminim kima tirim yim wadiekim. Mi kara maирgimaирga nwo karamae kimaka dimusi now rani, ti dimin whiruwan siirsika. Taka wig biyieya yipiki wig biyieya min dapiya Jesebel sair hiriinan nwwowa, yipiki ha niksisae boina saeya profet wiga mi kima sairin kimidiniya hiriayar mi kigninkin okripkai kimaka waraurar saeya boin saeya profet wiga. Mi iikamim simiir kwoinim yaiyim saeya boinim simar mi kiysi. Saeya minam boinmauguuga iikamim yipiki sair wakaeyim simiir kiyipsibgiyim mi sima pi dimin

biyie nwoki tirim mi pi hii min nwoki priininaeyim mi naeyim yipiki kamkim sim ninkin imiiyaeyim uruwai siyaowaini simiir bidi yeayim. ²¹ Kara ii nhirim saiiram bidiyar mi imbinim saeya ti dimin biyieyim simiirin digiumii haimriiyugigim mi saeya hiriinan tiram bi naingwoka. ²² Mi hiriinanki niuwi, ta wig aiirin wi kara nipiimpari mi iikamim yipiki saiir wakaeyokna apim, yim wi kara tirkii kara nonkwobumbuninkinam mi ma minki niyyam mi sima wi maarginmairgakak nwo rani. ²³ Mi saiir yinisisimim yim wi kara nisomsom aokao digii. Mi wim kima iikamim Adi Komii siir piugana saiirim yipiki kariir wakaeyokna apim, iki hinda tindanim wa ninokninkinkii ta saiirin, kara dimin taeminim iikam kimiir kwoinau nwokaiyim simiirin ina ninokninkinim. Kara dimin taeminim kimiir kwoinau nwokaiyim simiirin ina ninokninkin mi kara wi dimin kibi iirar namisi tiri, iyie? Wi dimin biyie tiri kimiirin.

²⁴ Mi wim kima Taiataira warauran iikam nhirim, wim kima saiir yai bibiyie imiir bi wakaeyokna apkim. Kima saiir bi wakaeyokna apkim ti dimin taeminim yipiki iikamkim sim boiniyim hiniin Setani dimin komii komiigim. Mi kara kimiiramin, wi yaeya mi gwir boin tani, kima kariiram miriiyim. Ti miyyim kara kimiir boinim, sima simairgim yim simiirin kima wi digar nwowi kima tiri. ²⁵ Kima ti yai kibiyim ti tarinan kima napim simiirin hiriayar sibgu apripkaii mi iiya kara swoki iti, kara wi idowiayar nimbini. ²⁶ Mi kima iikamim yipiki wi hiriuya nitmaihogwokripkaii, ti dimin bibiyieyim kimiir kwoin imiir kiyaiyim simiirsi mi ti hiriinan

iikamim kara kimiirin wi kirie hauu haiginiuwi. Mi kima wi ta hiriinan saiarsi kigirkaki, iki iikamim iki omom hinda tinda nwowim simiirin. ²⁷ Mi dimin taeminim yipiki kara nimbiniim kimiir, kima tiram, yim ti dimin taeminim kariir Adin siya nimbiniim kariir yipiki kara tiriyokiyokiyyim, simairgim. Mi iikam kima wi iikam imiir kigirkaki mi sima wi yaeya om swoki kisina o rani, kimiir kigirkakamin. Simiirin wi kimar kigirkaki mi wi kimar nikwowaisii ti inkamin yipikin paekop nokwowin mi haua sae nikimkirkiyin mi misimira ha nwokiyin saiir hiriinan. ²⁸ Mi ti dimin taeminim kara wi kimiir hauugi mi ti nauunin ninomor kouwanin yipikin piunok whwoyayakwokiyin siirin wi warar ninkin hauugii ²⁹ Kima wakae mi sibgu sibgu daengwo omok ti dimin taeminim Adi Komii siir naeyiu ieya boinim, Adi Komii siir piugana saiir iikamim yipiki siir yai aiir wakaeyokna apim simiir. Iriig.

3

Jisis siir yaiyo Adi Komii siir iikamim om Sadis hir nwowim simiir boinkikin

¹ Kira ti yaiyim inkam komii komiiyim om Sadis hiranim yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir piugana saiir iikam imiir kigriraowiyim simiiram winki. Kira ti yai hiniinim sim winki. Ti yaiyim yim kariir yaigim yipiki Adi Komii siir naeyiu kibi iriiyar nwiso simiir hiriinan kara nonkwowim. Mi nauun iriiyar iso yim ini karar mi kigriraowim yipiki warin inkam komii komiiyim yipiki Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir kigriraowiyim kara kimiirin ti yaiyim simiir boinmauugin. Kara ina

ninokninkinin iikam whiekakim sima kiriirin ini hiriayar naingwowim, kima mii wadie aiarar mirii mi kariiram ina naingwo tibmii kinnim. Mi yi ini niingga ywowim wim kima inkamin naonamiyin si hinin nwonamkim kima kariir dimin whir bi swoki tirmintirminkim. ² Kima piu nhirmii kinki mi ti dimin taemin imiiram ti sibgu aingwo omoki, ti Adi Komii siir dimin taeminim yipiki war i kimar nik i apkripkaiyim, kima simiirin kima kimar ti sibgu kiriimdiyu haigina mi simiir sibgu ap. Mi ti dimin taeminim war i kimiir kwoinau nwokaiyim yipiki kima napiyim yim ini inkamin yipiki naonamiyin ini siir hiriinan ywowim. Siya wi dig nwo rani. Kara ti dimin taeminim kimiirin dimusi boin tani, kara dimin whirmin whirminsime bi swoki kigminkigminkin war i dimin taeminim kima tirim simiirin mi kariir Adi Komiiyin siya wi ha boin tani, sima wadiiekinaргim. Niingaka. ³ Ti swoki aingwoyokiyigi biiya iiya biigi bii kima wakaeya kariir yai kibiyim kima simiir sibgu apamar mi aingwokim. Mi tariinanin kimiir digiuim ti dimin taemin bibiyeyim simiirin digiumii haimriyugigim mi tariinanin kima ini yai kibikibiyim yipiki biiya kima nik i apim ini simiir swoki wakaeyokna apim mi hiriiran tir karamaekiswo, kara wi hiiyan inkamnan nit, kara wi kimiir boinmauu rani, iiya kara nitana. Mi kara nit, kimiirin wi kara nonkwobumbuninkini. ⁴ Mi kimiir iikam nhirim om Sadis hiranim, wim kima dimin biyie war i tirkim wim kima iikam wadiekim, wim kima ini yuisa haingitropkaiya yipiki iikamkim sim kaiiya ini saiir hiriinan ywowa. Mhoiyya kima kanaka nwowi, nim krime

wi dimin taeminim whisinanim wi simiir nii mi kima wi iripar napririri. Wim kima wi ti hiriinan tiri. Dimusi rani, wim kima dimin whirki bi kimbawi iikamkim mi kima Adi Komii siir yai imiir sibgu wakaeyokna apikim. ⁵ Mi wim kima iikamim ti dimin taemin biyeyim kimiir kiyaiiyim simiirsi hiriayar nokworinukripkaii mi Adi Komii siya kimiiramn wa kiwakii, ti yiuis whisinanim simiir niiyamin mi kimiir inigim yokwowa Adi Komii siir om hir nwowa sauir nwowim yipiki ha boina inkamin naingwo tibmii kinnin sauir hiranaki wi ninaki rani. Mhoiya kara wi ti inig imiir haii mi simirin kara wi kariir Adi Komii siir boinmauuwi kariir Adin mi wi siir paekwosim ima boini, tiki iikamim kariir yai imiir wakaeyokna apikim mi sima kariir iikamkim. ⁶ Kima ti iikamim kima wakae mi kima sibgu daingwo omok, yaiyim yipiki Adi Komii siir naeyiuin siya boinim Adi Komii siir piugana sauir iikam imiir. Iriig.

Jis̄is siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Filadelfia hir nwowim simiir boinkika

⁷ Kira ti yaiyim inkam komii komiiyim om Filadelfia hiranim yipiki Adi Komii siir piugana sauir iikam imiir kigriraowiyim simiiram winki. Kira ti yaiyim simiir winki, tiki yaiyim yim kariir yaigim, inkamin yipiki dimin whirki kimbu karamae nwowin mi kaimwo kiingikiinin. Kara ti siya inkamin yipiki kirie komiigakin yipiki bidi bidiniya Devidgi si haiya. Kara om kibiyin Jerusalem nikiuwiyin siir anowin bidi haiwaokiyin mi ti anowin kara haiwaokiyin siirin inkamki haiginikouwim wi digmindingmin swoki o rani. Mi kara siir haiginikounami,

siirin wi inkamki haiwao rani, ti yaiyim
 karakikarar boinkikim iikam kimiiram. ⁸ Kara
 dimin taeminim kima tiriylim simiirin ina
 ninokninkinim. Kariir wakaeki ti iikamim simiir
 kwoinim ti kara kiyayim yim ini anowin kara
 hawaiokiyin iikam kimiiram hinda tinda namam
 Adi Komii siir yai aiir boinkimauuwamam ini
 siir hiriinan ywowin. Mi iki iikam nhirim ti
 ano iiirin kimiirsi haiginikouwim wi dig nwo
 rani, kimiir nikiduwam ti dimin taemin imiir
 tarsi. Kara ina ninokninkinin kima kariir kirieya
 sairin komii nonkwo rani mi kima kariir yaiyim
 simiirin ha sibgu wakaeyokna apikim. Mi ta
 kima wakaeyokna apa kariir wim kima sairin bi
 nimpriowikim kima simiirin bidiyar boinkimauu
 digim. ⁹ Kima wakae, kima ti iikam hiriinanim
 yipiki omaka yaimindimin nidwokaiwakaeiya
 sair nildwodwokai mwainiyim simiirin ina
 ninokninkinim. Yim sima ha boinkim, yim sima
 Isrelmi isidin siirgim mi Adi Komii siya simiir
 nimbingin sima siirgisiir iikam nwowim. Mi
 ya tariigina ya kaimwo rani, ti iikamim sima
 niksiseikim simiir kwoinim Setan siya kiyagim
 mi sima ini siir ywowim mi mhoiyya ti iikamim
 yim wi kara tinki. Sima nitim mi sima ogmwo
 wi kimiir whwonkam idar nini waisii hiunii mi
 sima wi haini ninokninkini, kara kimiiram
 naingwokwonanaei mi kima kariirgi kariigim.
¹⁰ Mhoiyya ii biyieya saeya nitim mi ta hiriinan
 sairiska Adi Komii siya wi iikamim yipiki ti nu
 iiir nwowim wi simiir asi kinanankiuwi mi ta
 hiriinan sairiska, sima wi iki dimin bibiyieyim
 simiirin wi digumii asi haimriyugigi mi sima wi

siir wakaeyokna api. Mi tiki iyim kara wi kimiirar kigriraowi mi digworaekwo ikim. Mi kima wi wadieyar nnowi. Dimusi rani, wi kima yaiyim yipiki biya kara boinkiyim simiiram naengwo tibmiigim. ¹¹ Kara wa swoki itsauwi. Mi kima hiriayar sibgu apkripkaii, ti digworaekwowim ti tariinan kima napim simiiram in mi iki iikam nhirim yim wi kimiir tir tani mi kimiir dimin miyyik miyyikim yipiki Adi Komii siir om hir nnowowim yim wi sima mi hai rani. ¹² Mi iikamim yipiki dimin taeminim simiir kwoin imiir kiyaiyim simiirsi hiriayar nokworinukripkaiyim, mhoiyya simiirin wi kara tirkii, yinpaenan nnowam yipiki wi Adi Komii siir omaka aiir nokworinuwi. Mi ti iikamim yim wi omaka kibi aiirar nnowi, yipiki Adi Komii siya nnowa mi sima wi sair haiburgig rani. Mi mhoiyya kariir Adi Komii siir inig in mi Adi Komii siir om ikin sowiirin wi simiir piu hir wini. Mi krimiir Adi Komii siir omin yio om Jerusalem whir ikin, yipiki mhoiyya wi Adi Komii siir om hiranki nit nua tiriir. Kariir inig kibiyin wi simiir piu imiir warar ninkin wini mi yio tiriiginin yio wi hinina niisiimauuwi, sima Adi Komii siirgim.

¹³ Kima wakae mi sibgu sibgu daengwo omok ti yaiyim Adi Komii siir naeyiuin siya boinim Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir. Iriig.

Jisis siir yaiya Adi Komii siir iikamim om Leodisia hiranim simiiram boinkika.

¹⁴ Kira ti yaiyim inkam komii komiiyim om Leodisia hiranim yipiki Adi Komii siir piugana saiir iikamim simiir kigriraowiyim simiiram winki. Kira ti yaiyim simiir winki, tiki yaiyim yim kariir yaigim, yipiki yaimwokiyaimwo

boini bwamkibwamin. Kara Adi Komii siir yaiyim simiir sibgu nanaakninkiihaiginiugin. Mi ti dimin taeminim nuanim mi ninomor kouan ikim, yipiki Adi Komii siya naingwowitz nimbiimbiiiyim mi ha nwowitz yim karar nonkwokwokikim. Mi ti digworaekwo whiekakim yim karar kigriraowikim mi ti yaiyim kimiiram in karar boinkikin. ¹⁵ Kara miyyim kima mireyyim simiirin ina ninokninkinim. Wim kima kariiram bi naingwokwonanaeikim. Mi iripi hiriinan wim kima kariir bi nikwowaaisiigim kimiir kwonim kariiram in haemii haemiiya naingwokin. Mi kima iinokiinokin kariiram ar ti aingwokwonanae, iyie? Mi kima iinokiinokin kariiran hindarar ti ikwowaaisii iuguski. ¹⁶ Mi dimusi rani, wim kima kariiram bi naingwokwonanaeikim. Mi iripi hiriinan wim kima kariiram in hindara tantarao aingworaraowi ini ti inkamin yipikin nae whiekinan tiryin ini siir hiriinan ywowin mi an kara iripi hiriinan, ini ti siir hiriinan mi owin. Kara wi kimiiram mi aingwo rani mi kimiirin wi kara yaskiigii Kariir yai tirankin. ¹⁷ Kara kimiiram naingwo rani. Dimusi rani, ti siirsika. Kimiir kwonim wim kima ti hiniina naingwowi, wim kima ha boinkim, iikam krime umir hoingakakaairgim. Dimusi rani, miyyim krimiir iingar nonkwo mirii nanaeiyim simiirsika. Nim krime wadiiekwadiyeairstgim. Mi kima ha bi ninokninkinkim kimiir kwonim biyiekim. Mi kima wadi paniinsi ywosi. Mi ta hiriinan saiirsika iikamim yipiki sibgu aingwo omokiyim yim wi krimiirsi naingwoyimyoki. Kimiir kwonim kariir dimin taemin miyyik miyyikim simiirin

hongar priyokaeyamiyim dimin taemin karamaeyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi kimiir nhwonam yim nhwokwsaekim yim ini iikamim nhwokwsae nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi wim kima ini iikamim yiuis karamaeyim hinda ni^{ngar priywokaeyamiyim ini simiir hiriinan ywowim kimiir kwoinim. Mi kima ta saiir bi kigninokninkinkim mi kima ha bi mi inokninkinkim wim ini ti hiriinan mi owim paeprikab.} ¹⁸ Kara kimiirin igao yai boinkii, kima kimiir umir imiiram kipi na^{ngwo mi kima kariiram wit, kimiirin wi kara hauugi kariir dimin taemin kibikibiyim yipiki umir imiir haiburim mi yipiki wi kimiir kwoin imiir whinkinsiis haiginiwi simiirin. Mi kima ti dimin taemin imiir haii kima wi wadie hiriayar nnowi. Mi kima kariir dimin taemin kibikibiyim simiir haii yipiki yiuis whisinanim wi simiir haii. Mi simiirin wi kimar nwoki iiyim kimiir kwoin imiir higrinuam mi yim tiriiginim wi kimiir kwoin imiir nwoki issimauuwim hiniin kima dimin whirki bi kimgbugim. Mi kima kariir dimin taemin kibikibiyim simiir haii, yipiki marasinanim mi simiirin kimiir nhwona imiir kiyiprinuwi mi kima wi han^{ngi sibgu kigimoki ti kariir dimin taemin imiirin.} ¹⁹ Mi wim kima iikamim yipiki kara na^{ngwokwonanaeiyim, kimiirin kara wi whwokwoka boin tani mi kimiirin wi kara nonkwobumbuninkini.} Mi hiriinankiniwi kima wi sibgu sibgu dwo. Mi dimin bibiyeyim simiirin digumii haimriyugigi mi kariiram sibgu wakaeyokna api mi kara kimiirin wi}

nonkwobumbuninkin tani. **20** Kariir kaoki! Kara tisi kimiir kwoinim simiir ano imiirar nokwo dapikiuwim kimiir inig imiirar. Mi tiki iikamim yipiki kariir yai imiir wakaeyim mi sima ha niti mi anowin ha namä haiwaokii mi kara wi saikar ninkin apnинokainami mi krимa wi kwoin whiruwar nwowi, iikamim yipiki iripa nongwomamaир aeiyim simiir hiriinan. **21** Mi iikamim yipiki kariir yai imiir wakaeyokna apim sima hiriayar nokworinukripkaii ti dimin taemin biyieyim simiirsi, kariir hiriinan biiya kara mi wakaeyokna apa kariir adin, Adi Komii siir yai aiir saiir hiriinan mi mhoiiya simiiramin wi kara kiwaki, kanaka nидwowam ipii imiir mi inig komiigak nwowim mi iikamim simiir kigriraowam kariir adin Adi Komii siya mi kiwakiya kara tirim simiir hiriinan mi wi saikar mi idwoowi, siir ipii aiir.

22 Kima wakae mi sibgu sibgu daingwo omok dimin taeminim Adi Komii siir naeyiuin siya boinmimauuim Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir. Iriig.

4

Mi iikamim Adi Komii siir omin siir hiranim sima siir inig iir hinan prapraskikim

1 Ti dimin taeminim kara kigim simiir mhoiiyan kara kigiyin yaeya dimin whirin, yio omin kou hiranin siir ano ieya kariir whwonkam ida haiwaokiyin. Mi mhoiiya karar wakaeki yaiya kariiram kauwokii, saiir yainana kidgi maskinan nwokika. Saeya hiniiна boinkika, kira koua tiriir wit mi kiriirin dimin taeminim

nimbimbiiyamanim wi kara niisiisiimauuwi.
² Mi dimin taeminim siya boñkiyim kariir simiir mhoñyan mi ti Adi Komii krímiir Wanin siir naeyiuñ kariir kwonbud iirin siya kiswoki mi kara ina kigiyin ipii kibya yipiki inkam komiyyin siya nídwokaiiya dimin taeminim sim kigriraowiyim. Mi kara ta ipii aiir kigiyin mi kara kigi inkamin hírar nídwokaii. ³ Mi kara siir whwonkam iir kigiyin, siir whwonkamin ini siiya kibiyin jaspa nikiuwiyin mi siiya pariidnanin konilian nikiuwi ikin sowiir hiriinan niuyakikin. Mi karar mi kigi diminin namnamiinanin Biyan Inkam Komii siir ipii aiirar yinyakiyin. Mi ti diminin ini siiyan emeral nikiuwiyin prainan siya nwokiiyim siir hiriinan nwokikin. ⁴ Mi karar mi kigi, ipii kamnwír kwíiyim inkam komii komiyyim kigirkakiyim sim nídwodwokaiiyim ta Biyan Inkam Komii siir ipii aiirar haiginyokaii mi kam kamnwír nwíiyim yím ini ti ipii imiirar mi idwodwokaiyim yíusim sima niiyim whisinankim. Mi pagram simiir mwo mi haiginim yim gol pagrakim yipiki simiir niisiimauuwim hinin, sima inkam komii komiigim. ⁵ Mi diminin sinananin kimidiniya ta biigi biyan ipiyya saiir hírankar yimbiyam mi ina yamkiya hinda tinda mi ta diya saeya tiokiya saeya pranae pranae bi tiokika. Mi karar kigi sikwopae irriyar kwiso siir ipii aiirar nwowi. Mi yim ti sikwopae irriyar kwiso, yim Adi Komii siir naeyiu irriyar nwis ima. ⁶ Mi ta ipiyya saiir kingiin hirin diminin hir nwowin yio ini whii komiyya solwara nikiuwa yio ini saiir hiriinan ywowin. Mi siya ini opnani hanin hindadar kigirkakiyin. Mi mhoñya karar

mi kigi dimin whiiyim kwoin minkakim ha niyae diriraerariyim Biyan Inkam Komii siir ipii haimii haimii whiiyim simiirar ninyokiyyim. Mi ti dimin whiiyim simiir whwonkamim mi simiir digiuwim mi simiir mwoim nhwona nhwonakakinairgim. ⁷ Mi ti diminin kingin nwowin siir whwonkamin yio ini pusi komiyyin niimauanin laion dapiyin siir hiriinan ywowin mi dimin whisakan kwoin minkakin ha niyae diriraerariyin yipikin siir priska miiya nwowin, siir whwonkamin yio bulmakau komiyyin bul nikuiwyin ini siir hiriinan ywowin. Mi irin priska mirmii kwira nwowin siir whwonkamin yio ini inkamni whwonkamnanar ywowin. Mi irin yipikin mhoiggi mhoii nwowin siir whwonkamin ini wabni whwonkamnan ywowin, ipiyinin yipiki siir pidga kwiso hindara masnaniyo. ⁸ Mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim ha niyae diriraerariyim sima irira irira pidgam irriyar kwokwirakim mi simiir piu kwirkaka nhwonaki bidi yinkiniua. Mi simiir pidga aowa iripi hiriinan.

Nii nabie sima bi tanikim mi yai mikrim bi nwowikim. Sima hiriayar boininaeikim, siya dimin whirki bi kimbugin mi siya kirie komiigakin. Siya biiyar whiuwiniunan mi tariinanin tisi hiriayar nwoyokiyokiyyin mi mhoiyya siya wi hiriayar nwoyokiyokiyyami.

⁹ Mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim ha niyae diriraerariyim mwaiya sima waowa, sima sima Biyan Inkam Komiiyin Adi Komii siir inig iir hainanprapras waokim yipikin Biyan Inkam Komii siir ipii aiir nidiwokaiyin siya wi hiriayar nwoyokiyokiikaeyami mi mwaiya sima waowa,

sima ti hinina waokim, siya inig komiigakin mi sima siirin asi boin wadiiekim. ¹⁰ Mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim ha niyae diriraerariyim sima ta mwai aiir waowim mi ti inkam komii komii kamnwir nwiiyim sima ogmwo kimidiniya Adi Komii siir whwonkam idar waisii hiu yipiki siir ipiiya inkam komiyyin nu kigriraowiyin si nidiwokaiya saiir nidiwokaiyin siiram. Mi sima Adi Komii siir inig iir mi hainan yipikin wi hiriayar nwoyokiyokiakaeyami iinokiiinokin mi simiir gol pagram siir ipiiya saiir kingiin hirar ini bwaeyaigin, yi tiriiginin yio min nisisiimauugin ta kirieya sima kigirkakiya ya siirga. Yim sima inkam paeprikab niiingakim sima siiraramar naingwo tibmii iskiikim. Mi sima hirar niki waisii hugripkaiyim mi sima mwaiya hinina wao,

11 Kira krimiir Biyan Inkam Komiigin mi kira krimiir Adi Komiigin. Kira wadiekiwadiiekin mi krima whiekakim kiriir inig iir asi hainanpraprasi mi krima minam naingwowi, kira krimiir kigirkakim. Kira krimiirin wi dimusi kigirkak rani, dimin taemimin nuanim mi dimin taemimin ninomor kouan ikim, yim kiar nonkwokwo swokim kinakinar naingwokin hiriinan nwowamin mi ta hiriinan saiirsika kira simiir asi nonkwokwokikin. Iriig.

5

*Jon siya yokwowa biya Adi Komii siyar
winitinakiugiya ambini saiir kigin*

¹ Mi ti inkam in kara kigiyin Adi Komiyyin yipikin Biyan Inkam Komii siir ipii aiir nwokaiyin, siir iina iniga yokwo bripriya hindara whrina kwira nonkwowi. Yaiyim saiir digiuwa whwonkama nwowim inkam nhirkim sim winkim. Mi sairin inkam nhirkim sim bidi yitmamikiugiyim ambin iriiyar nhiso so. Mi sairin wi inkam inig karamaeke swoki haiwao kig rani. ² Mi kara kigiyim simiir mhoiyan mi kara kimidiniya paekwosim komiigi komiyyin siir kigi. Siya kimidiniya komiyyar kauwok boinimnankii. Yipikin dig nwowanin ta yokwo bripriya hindara whrina saiir nitimamakiuwim ambinim simiir niinikibwaembwae haa? ³ Mi ta siya boinkiya sair mhoiyan, sima ina yinoopkiyim Adi Komi krimiir Wanin siir omiñ hinda tinda nwowim simiir, nu idwo mi nu aowa mi sima inkam nwir bi swoki hansiryiskaigim ti ambinim simiir niinikibwaembwae itkiiyamin mi ta yokwo bripriya hindara whrina saiir haiwaowim. ⁴ Mi kara pranae pranae bi nougin. Dimusi rani, sima inkam kibi nwir bi hansranyiskaigin ti ambin imiir niinikibwaeyim mi ta yokwo aiir mi haiwao kigim dimu diminkim yipiki ta yokwo aiir nwokaiyim. ⁵ Mi kara ha nouin mi inkam komii nwirin ti kam nwir nwii simiir nwirin ha nitin mi kariirin kimidiniya siya ini boini tanki, kipi nou ti siir kaoki. Tiki inkam kibiyin ti tir nwowin yipikin iikam imiir kigirkakiyin siya inig komiigakin mi siya iriipi hiriinan kirie komiigakin mi siya Devidni piugana Juda simiir isidin siirin simiir yiniekim. Dimin biyieyim simiirin siya bidi ikwowaasiigiyim mi siya wi digar nwowi ti

ambinim simiir niinikibwaembwae haii mi ta yokwo bripriya hindara whrina saiir haiwao kigi. Iriig.

6 Mi ti siya boinkiyim kariir simiir mhoiiyan, kara kimidiniya sibsib irin siir kigi, yipikin hankakin biya sima niki isomaokiyin siya Biyan Inkam Komiiyin siir ipiiya saiir kingiin hirar nokowi. Mi dimin whiiyim yipiki kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim sima mi inkam komii komii kamnwir nwii ikim sima siirar kaeyokai. Mi karar mi kigi hon iriiyar whiso bulmakau komiiyim bul nikiuwiyim simiir honanim siir mwo hirar nwowi. Mi iripi hiriinan kara nhwona iriiyar nhiso siir nwowim simiir warar mi kigi. Mi ti hon iriiyar whiso mi nhwona iriiyar nhis iko, yim Adi Komii siir naeyiu iriiyar nwiso siya nikropkiyim iikamim nuanim hinda tinda nwowim simiiram yim simiir kirie ima. **7** Mi ti sibsibin ti inkamin siir nikriyin ha namin mi siya ta yokwo bripriya hindara whrina kimidiniya Biyan Inkam Komiiyin yipikin Biyan Inkam Komii siir ipii aiir nidwokaiyin siir iniga saiir hirankar ini haiyi. **8** Mi siya ha namin yokwo aiir ini hainaki mi ti inkam komii komii kamnwir nwiiyim mi dimin whiiyim kwoin minkakim, ha niyae diriraerariyim sima whiekakarim kimidiniya ti inkamin sibsibnanin siir kingiinar ini waisii hieu. Mi sima nwonira nwonira diminin mwai tiowaowiyin gitananin ha dapiyin hap irira irira bidi yonkwo digim. Mi twowa golni nonkwokwowa diminin whrinanin si nwokaiya yipiki piuii miyyik whakiyin sairin iripi hiriinan irira irira mi onkwo dig. Mi ti diminim

ini mirkimirkaka yakı īnkiniyim mi ti diminim simiir
 miyiim simiir whiekakarin yim min boinkikim
 yayiyim iikam īma kwisboinkiyim Adi Komii
 siiram simiir nikrigim. ⁹ Mi mwai wina sima
 waowa ya bimbiawi rani biya saiirin inkamki bi
 waomiminka. Sima ti hiniina waokim,
 kira ta yokwo aiir haii wi digar nwowi
 mi ti diminim ambinanim wa
 ninkinkibwaembwaeki kira ti siirin wi
 digar nwowi. Dimusi rani, biya kiriirin
 inkam nisomaokiyin mi kira ha naenamin
 mi ta hiriinan saiirsika kiriir nhieya ha
 naokiinaiinama mi iikamim yipiki Adi
 Komii siirim simiirin ini kiar swoki
 anmaiwarkainam. Kira iikamim piugan
 piuganiyim simiirar nanmaiwarkaina
 digin mi iikamim yaiginpai yaiginpaini
 ikim mi iikamim maeyau maeyauwan ikim
 mi ti iikam iki nu nhirim sim nwo ikim.
¹⁰ Mi kira simiir ha hai digin mi sima ini
 piugan kwiruwa ywowim. Mi sima ini pris
 inkamnan ywowim iikamim Adi Komii
 siirim. Mi sima irira nwonira wi Adi Komii
 siir mi aiir mrii mi sima wi iikamim nu tir
 nnowim simiir kigriraowi.

¹¹ Mi mhoiya karar swoki kigi, Adi Komii siir
 paekwosim whiekakim yim Adi Komii siir ipiiya
 mi dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae
 diriraerariyim mi inkam komii komii kamnwir
 nwii ikim simiir nokwoyokaii. Mi Adi Komii siir
 paekwosimim yim kaimwowaigim kasa rani kara
 mwaiya sima waowa saiirar wakaekikin. ¹² sima
 pranae pranae bi waokim sima ti hiniina waokim,
 ti sibsibin yipikin inkamin nisomaokiyin siir

nikriyin siya wi digar nnowi. Siya inigak nnowim wi digar nnowi iikamim simiir kigirkakim mi digworaekwo ikim. Siya wi dimin miiyik miiyikim simiir hαι mi siya dimin taemimin simiirin wa ninomokninkin digi. Iikamim sima wi ha boini siya wi digar nnowi mi sima wi siir inig iir hainanpraprasi. Mi sima siirin wi ha boini, siya inig komiigakin mi siya Adi Komii siir dimin miiyik miiyikim simiirin wa hαι.

¹³ Mi ti dimin taemimin kara wakaeyim ti ha boinim, kara dimin taemimin Adi Komii siir omanim kasaka bi wakaekim mi nuan ikim mi nu aowan ikim mi whii komii solwaran ikim mi kara ti hiriinan sima boinim simiirar wakae dig.

Adi Komiyyin yipikin siir ipii komii aiir nidwokaiyin mi yipikin inkamin sibsibnan nwo ikin, sowa nwisairarin kirie komiyya dimin taemimin sim kigirkakiya ini saiilar nonkwo digo mi krīma omkakin pi hinina boini, sowa wadiekinaigo mi krīma pi sowiir inig owiir hainanprapraskii mi krīma pi hinina boini, sowa nwisairarin inig komiigakinairgo. Mi dimin kirie kibikibiyim hiriayar nwoyokiyokiakaeyamiyim yim ini sowar mi onkwowim.

¹⁴ Mi ti dimin taemimin simiir mhoiiyan ti hinina boinki mi dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim yipiki hir nnowim sima boinki, tiki dimin taemimin yim kaimwowaigim. Mi ti simiir mhoiiya inkam komii komii kamnwir nwiiyim ogmwo ha waisii huiim mi sima

kimidiniya sowiir inig owiir hainanprapraski.
Iriig.

6

*Sibsibin yio inkamin yipiki naonamin dimin biyie
biyieyim sim haiyoprimdiyumiigiyin mi ambinim
simiir mi niinikibwaembwae itkiyanim yio siir
nikrigin*

¹ Mi mhoiiya sima ha wao digiyim mi ha mi hainan digiyim sowiiram mi kara ti sibsibin inkamnanin siya ti dimin bibiyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyin mi yokwowa ambiiin iriiyar nhiso sim nwowa saiir haiyin siir nikriga mi ti ambinim simiir naır iiir yiinikibwaeki. Mi ta siya niinikibwaekiya saiir mhoiiyan mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim simiir ir ieya boinkiyin yaiya siya komiiyar kauwok boinkikin hapi diyaki namisi tiokika, siya ti hinina kauwok boinkikin, kira wit ² Siya boinki, kira wit. Mi kara kigi hos whisinan irin pi niti mi inkamin siir idwo hir nidwowin siya irim hipigim ini warar ninkin haigin idwowin. Mi ti kamim hiranim sima hauugiyim diminin siir mwo iiir piuaiyam mi ti inkamin siya kirie komiigakin mi siya inkam nhirmisi bi nididkin mi siya yaii niniiyakiwaiwigin mi siya ha namin iki nhir imiirin yamdi kwiruwa siya ini hanururgig.

³ Mi siya namkiya saiir mhoiiyan mi karar swoki kigi sibsibin yipiki inkamin naonamin siir nikriyin ti ambin nhirin ta yokwo aiir nwowin siir niinakibwaekii mi karar wakaeki, ti dimin idiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim

simiir nwirin siya bōnki, kira wit. ⁴ Siya bōnki, kira wit Mi hos irin yipikin paridnanin yio ina yitin mi siir digiu idwowin inkamin nwira nidwowi. Mi siirin kirie bidiyar mi hauugiyin mi siya wi iikamim nuanim wi simiir nwoki tirim yaii sima niniyyam mi sima wi irni nwirni nwoki inan isomsom aokaowim. Mi sima siirin kamkii komiiyin whira mi hauugi mi siya ha namin kimidiniya siirar ini tiriū.

⁵ Mi siya namkiya saiir mhoiiya mi karar swoki kigi sibsibin yipiki inkamin nikii aonamin, ti ambin nhoumakan siir niinakibwae itkiiyin siir nikriyin. Mi karar swoki wakaeki ti dimin whiiyim mi ha niyae diriraerariyin simiir irin pi boinkii, kira wit. Mi siya bōnkiya hiriinan saiir mhoiiyan karar kigi hos yhiuwinanin. Mi inkamin siir digiu idwo hir nidwowin siya skera kwira haiyidwowi. ⁶ Mi karar wakaeki yai kwira ti dimin whiiyim kwoin minkakin mi ha niyae diriraerariyin simiir bopwo hirankar nimbiyamkii. Saeya ti hinina bōnki, iikamim sima ta wit twowa saiirin wi umir ii kwiruwani mirii haiyin wi siir saini. Mi bali two ouumim yim iripi hiriinan mii ii kwirua mirii haiyin umirin wi siir saini. Mi welin mi wain op aka sowiir kipi tirbu. Mi siya bōnkiyim kariir simiir mhoiiyan siya ina yamin.

⁷ Mi ta siya namkiya saiir mhoiiyan mi karar swoki kigi sibsibin ti inkamin yipiki nikii aonamin siir nikriyin, siya ambin nhuii akan ta yokwo aiir nitinakiuwin siir niinikibwaeki mi mhoiiya karar wakaeki ti dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim simiir nwirin siya ha boinkii, kira wit. ⁸ Mi ta siya bōnkiya saiir mhoiiyan hinii,

kira wit. Mi karar mi kigi hos irin wirnanin pi niti. Mi inkamin siir digiu idwo hirnidwowin siir inigin, naokin. Mi inkam nwirin siir inigin yipikin ha dapiyin, hel yio ini hos irin siir mhoiiya nwowin yio siir nidwonanikin. Mi sima sowiirin wadie bidi ywokiyim iikamim nuanim hinda tinda nwowim simiirin sowa hidi mi sowa piuganim wi kwiiya nwowaiginiuwi hinda tindan ti nu whirkak iirar. Mi mhoiiya ti iikamim ti piugan kwiiyim simiir piugan kwira yio wi sowa nisomsom aokao digi. Sowa simiirin wi hinina nisomsom aokaowi nhirim yim wi sima simar swoki inii aokaonaei mi nhirim yim wi makii nii aokaowi mi nhirim yim wi mhiigi naowaokaowi. Mi nhirim yim niimauan wraisu biyeyim wi sim pisomsom aokaowi. Mi ti simiir mhoiiyan sowa ina yamkiyo.

⁹ Mi tiriigino ha namkiyo mi karar swoki kigi inkamin sibsibnam tii ambin iriiyar akan siir niinikibwaekii. Mi karar mi kigi iikamim yipiki hiiya Adi Komii krimiir Wanin siir haigininkinimiyyaeiya, saiir aowa nwowi simiir kwoinbudim. Biya ti iikamim sima Adi Komii siir yai aiir nikii boinmimauugim iikamim simiir. Mi simiirin iikam bibiyeyim sima nisomsom aokaokikim sibsibnan mi sima ha naokaonamkim. Mi sima hiiya nae Adi Komii siir haigininkin imiyyaeiya saiir aowa hir nikii okim. ¹⁰ Sima hinina kauwok boinkikim, biiyan Inkam komiiyin inig komiigakin, kira dimin whirki bi kimbugin mi yaimwokiyaimwo boiniyim simiir bwamkibwamin siyaairgin. Mi kira iikamim nuanim simiirin wi paka hinin iiya sae hidi mi wi pakii hinin iiya sae nimpampari? Dimusi rani, biiya

krimiirin sima nisomsom aokikim mi krima ha naonamkim. ¹¹ Mi ta sima boinkiya hiriinan sair mhoiyan mi siya simiirin yiuis whisinananim simiirin yapa yapar hauu dig mi sima simiir ha haiyim mi siya simiir boinki, kima ha tiki kwosisaeki ii nhirmi arar mi mhoiyya tiki iikam bibiyeyim sima kimiir nomiiyau imiir nisomsom aokao digi mi iikam nhirim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna api ikim kimiir hiriinan kima mi wakaeyakna apa kariir mi sima ha mi isomsom aokiya kimiir sair hiriinan. Mi mhoiyya ti iikamim kara nimbinim simiir nisomsom aokaowi mi simiirin wi kara hidi mi wi kara nimpimpari.

¹² Mi siya tiriiginim simiir ha boinmimauu digiyin mi ti sibsibin inkamnanin ina swoki kwiinikibwaekiyin ti ambin irriyar nhir akan ta yokwo aiir nwowin. Mi ta siya niinikibwaekiya sair mhoiyya, niin komiyyin ina yitkiyin. Mi kara mi kigi bieyin yhiuwinan nimkpitkiyin yiuis yhiuwinan mi bwana ya pariidnan mi oki nhienan. ¹³ Mi ninomor kouan nauun whiekakim yim ina yikigiiгиim nua tiriir swapwonan, swapwoin swapwo piu hiranki nikiigiiгиim iiya opud komiigи hugiya mi ha nikiigiiһim simiir hiriinan. ¹⁴ Mi ti nauunim nikiigiiinaiiniyim nua tiriir simiir mhoiyan karar kigi ninomora pi gropnanaiinami mi saeya ina whowaekiya nibmir graphainamni hanin. Mi mhoiyan mhiu minim mi mhiugribsisimim whii idopwoniya nidwodwomwaiyim yim ina mi kisranamim maeyauwa sima nwowa sair hirankar. ¹⁵ Mi ti digworaek-wowim hiriinan tirkiyim simiir mhoiyan karar kigi, iikamim

yipikim nuan iikamim simiir kigirkakiyim, yim sima gavmani inkam komii komiiyim inigakim sima mi kamim yaii niniiyim sim kigriraowi ikim mi kamim digworaekwoki naokingugunakai ikim mi iikam whiekakim whisarii mii priimirii ikim mi iikam whiekakim rirmiyya nwowi ikim sima whiekakarin ina iwit aogwopraprakaigiyim. Nhirim siyanoim sim mi nhirim mhiuan siiya komii komiiyim sim bopwo yagwopraprakai.

16 Sima ha nagwopraprakaiyim mi sima hinina yaingwoki, sima wi mhiuan siiyam simiiram boinkii hinin, krimiir dikirimdinugi mi hiriinanki niuwi mi krima wi Adi Komii siir whwonkam iiir kig rani, yipikin inkam komiini ipiyya sae nidwokaiyin, siya mi inkamin yipikin sibsibnan ikin yipikin io krimiir nwowin mi yipikin wi krimiir nisomsom aowi. **17** Mi ii komiiya io sowa nwowana saeya niti mi Adi Komii siya wi iikam krimiir hidi dimin bibiyeyim krima tirim simiirsi. Mi wi dig nhinga nwowi tiki inkam nwiso io nwowo sowiir io aiir naomainoki, ha? Inkam nwir karamaeka. Iriig.

7

Mi Adi komii siir paekwosim im 144,000 iikamim yipiki Isrelmiyim simiir mwo imiir hainmamakiu

1 Mhoiyan karar kigi Adi Komii krimiir Wanin siir paekwosim nwiiyim ti nuin siir haimii haimii whiiyim simiirar nokwo digi. Mi sima hiriayar nokwowim mi opud aiirin nuanki hugnanisiyin mi whii komii solwaranki mi hugnanisiyin sima yikidu. Mi saeya bi huga mi paekwo min bi mi hugswoka mi paeisim wir bi hugwankin **2** Mi ti

kara kigiyim diminim simiir mhoiiyan, karar swoki kigi Adi Komii siir paekwosim nwirin siya biek nitiyin hindanki niti mi siya dimin Adi Komii siirin hiriayar nwoyokiyokiyyin iinokinok siya hainmakiuyiyn iikamim simiir ini warar nonkwowin. Mi siya komiiyar kauwok boinimnanki mi siya ti paekwosim nwiyyim simiir boinki, yipiki Adi Komii siya nimbinim nuin mi whii komii aka sima tirbugiyim. ³ Mi siya simiir boinki, kima nu ikin mi whii komiiya solwara nikiuwi aka mi paeyim nu nwo ikim simiirin aisiima kipi niki tirbugi ha tiki o paekwosim krimiiram, paekwosim krima dimin Adi Komii siirin iikamim simiir mwo imiir haimakiuyiyn siir hainmakiuwi yipikin Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apiyim simiir mwo imiir, simiirin hinina niisiimauuwam sima Adi Komii siirgim. Mi mhoiiya kima ti digworaekwo imiirin wi haningin tirbugi. ⁴ Mi ta siya boinkiya sair mhoiiyan, karar wakaeki sima dimin Adi Komii siirin hainmakiuyiyn bidi hainmakiugiyin Isrel simiir piugana sair iikam 144,000 nim simiir mwo imiir.

⁵ Mi Judani piugana 12,000 iikamkim Adi Komii siir dimin hainmakiuyiyn siir hiriinankak nwowim. Mi Rubeni piugana yim iriipi hiriinan 12,000. Mi Gatni piugana ya iriipi hiriinan 12,000.

⁶ Mi Asani piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Naptalaini piugana ya iriipi hiriinan 12,000.

⁷ Mi Simioni piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Livaini piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi Isakani piugana ya iriipi hiriinan 12,000. ⁸ Mi Sebyulani piugana ya iriipi hiriinan 12,000. Mi

Josepni piugana ya ırıipi hiriinan 12,000. Mi Bensmini piugana ya ırıipi hiriinan 12,000. Yım ti iikamim Adi siya bidi hainmimakiuim. Iriig.

Iikam whiekakim Adi Komii siir inig iiir hainan prapraskikim

⁹ Mi ti dimin hiriiranim sima boinkiyim kariir simiir mhoiyan mi karar kigi iikam whiekakim simiir mwainim dig nwo rani. Yım ti iikamim yım piuganpai piuganpaini iikam ikim mi maeyau maeyauwan iikam ikim mi yaiginpai yaiginpaini iikam ikim mi nupai nupaiyan iikam, yım simiir iikam imma. Yım sima inkamin sibsibnanın siir ipii aiir nıdwokaiyin siir whwonkam idar nokwokim. Mi yiuisim sima niiyim whisinankim mi simiir inim sikwowim warar mi inkın onkwokim tıriiginim yi min niisiimauugim sima dimin bibiyeyim simiir bidi ikwowaasiigiyim. ¹⁰ Mi ti iikamim ti sikwo imiir nonkwowim sima ini komiiyar kauwok boinkiyim, krimiir Adi Komiiyin yipikin siir ipii aiir nıdwokaiyin siya mi inkamin sibsibnan nwo ikın krimiirin sowar whinkinsis haiginiugo mi krimiirin sowar mi anmaiwarkainakim. ¹¹ Mi mhoiyya paekwosim whiekakim ini inkam komiiyim mi dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim mi inkam komii komii kamnwır nwii ikim ini simiirar yokwoyokaiyim. Mi paekwosim ogmwo ha waisii hıunanaiinamim nua hiriir ipiiya saair kingiin mi sima kimidiniya Adi Komii siir inig iiir hainanprapraski. ¹² Sima ti hinina boinki, krima yaimwowar boinkii. Krima krimiir Adi Komiiyin siiramın pranae pranae naıngwo rani. Krima siir dimin kibikibiyim paenan niuyaeyim

simiir boinkii. Siya siyaırgın dimin taeminim simiir sibgu inokninkinin. Mi krima siir asi boin wadiekii. Siir inigin komiigü komiigün mi siyaırgın kirie komiigakin iki digworaekwo nhirim simiir haiburin mi krima hiriayar naıngwowi, iki dimin taeminim iki hinda tında nwowim wi siir inig iiiralar hainanprapraskaeyami inokinokin.

13 Mi mhoiyya ti inkam komii komii kamnwir nwiyyim simiir nwirin siya srii kariirin, tiki iikamim tıranım ti yiuis whisinan niiyim, yipiki sima? Sima pindanki nitkim? **14** Mi kara siir yai akan hinina yowarkii boin,

Kinakinar ninokninkini simiirin an kara niiingaka. Mi siya kariirin ina swoki boinkiyin, ti iikam imiirin Adi Komii siya nanmaiwarkainakim iki hikpai hikpai komii komiyyim simiir bopwo hirankin. Yiuis wina sibgu hiisokiiya mi whisinan ha nwokiiya saiir hiriinan. Mi yim ti iikamim yim whauuriyin kiwhauuriyinan nwo ima ti inkamin sibsibnan siir nhie aiarsi. **15** Sima Adi Komii siir siyu iir napkim mi simiirin kimidiniya kam ima yipimpar aoki mi tariinanin sima ini Adi Komiyyin siir ipii aiir nidwokaiyin ini siir whwonkam ida nokwowim mi nii nabieyin sima siir mii imiir miriigim siir omaka kibiya saiir omaka yainau hir. Adi Komiyyin yipikin ipii aiir nidwokaiyin, siya ini simakar nwowin mi simiirin ini siyar kigriraowin. **16** Mi tariinanin sima wi mhiigi swoki ao rani mi wi kwoinki mi haei rani mi sima wi ta saiir hiriinan biyie swoki o rani. Mi bieyin wi simiir mi whwo rani mi sima wi bidügi swoki it rani. **17** Sima wi wadiyar sibgu owi. Dimusi rani, inkamin sibsibnanin yipiki ipiiya saiir whwonkam ida

nokwoin simiirin wi siya kigriraowi mi sima iinokiiinokin wi mārgimārga nwoninaei mi wi dimin miiyik miiyik imiirarar haii. Mi ouubim simiir nhwo hir nwowim yim wi Adi Komii kr̄imiir Wanin siya niinakii mi ta hiriinan saiirsika sima wi swoki ou rani. Iriig.

8

Inkamin sibsibnanin ambin iriiyar nhis akan yokwo aiir nwowin siir niinikibwae itkiigikin

¹ Mi karar swoki kigi inkam̄in sibsibnanin dimin̄in ambinanin iriiyar nhis akan yokwo aiir nwowin pi niinikibwaekii. Mi ii priei bi kwokikin dimin̄ taeminim Adi Komii kr̄imiir Wanin siir om hiranim ini hindarar yinkin tankiyim. ² Mi karar mi kigi Adi Komii siir paekwosim iriiyar nwiso Adi Komii siir whwonkam idar nokwowi. Sima kid iriiyar iso sima masanim warar ninkin haiyikwowi.

³ Mi mhoiiya Adi Komii siir paekwosim nwirin ha nitin yio ini hiiya nae min haigininkin imiiyaeiya, sair kingiin hir haiyikwowi gol twowa. Mi twowa sair yainau hir nwokaiyim dimin whrinanim, yipiki wi mhoiiya nanagi mi sima wi wadieyar niusin whakii. Mi simiirin ha haiyim mi siya kimidiniya Adi Komii siir iikamim nhwo sima kwisboinim yaiyim simakar yinkin haiginki mi ti simiirin wi siya nanagii gol hiiya Adi Komii siir ipiyya siya nidwokaiiya sair whwonkam ida mārgimārga Adi Komii siya nwowam. ⁴ Mi paowiiya piui miiyik whakiya mi ti Adi Komiini iikamim nhwo sim kwisboinki ikim simar yamswoki koua hiriirin Adi Komii

siir paekwosimim Adi Komii siir whwonkam ida nokwowim simiir in hirankin. ⁵ Mi mhoiiya paekwosimin paeya ha haiya ta hiiya sair hirankin mi siya kimidiniya ta gol twowa sair whaaigigi. Mi siya ina whaaigigiyin ta gol two air ya tariigina ya min niisiimauuga Adi Komii siya siir iikamim nhwo sima kwisboinkiyim simiir bidi wakaewinin. Mi siya nuan iikam imiirin wi ti digworaekwo imiir nippimpari mi simiirin paekwosim siya yitkiigi nua tiriir. Mi sinana ina sinankiya hinda tinda mi diya ini komiiya tiokiya mi nuin ina kiisiskiyin. Iriig.

Mi paekwosim iriiyar nwiso simiir kidim ina maskiyim

⁶ Mi ti Adi Komii siir paekwosim iriiyar nwiso yipiki kid iriiyar iso sim nokwowim, sima ini hindarar kwaeikwokwowim ti kid imiir masamim.

⁷ Mi biigi biliyan paekwosimin siir kidin ha maskiyin mi ta hiriinan saiirsika, naowin ina yitin aisnanin mi pae aka mi nhieya ina yaokiinaiiniya nua tiriir. Mi sima ha nikiigiiinaiiniyim mi kimidiniya ti nu haimii haimii whoimim simiir haimii whirin siir idwo yauni ikiigiiini mi hinda tindan ina yiuninakninkin swokiyim mi ti haimii whirin siir pae minim mi kii minim yim ini hiriayar yiuninakninkinswokiyim.

⁸ Mi mhoiiya paekwosim nwisanakan siir kidin ha maskiyin mi ti paekwosimin diminin mhunananin ina yitkiigiyin mi siya paeni hanin ha niuyakiyin mi ini whii komiiya solwara nikiuwiya ini sairrar yamimaiyuwin. Mi ta whii komiiya solwara nikiuwiya sair whii haimii haimii

whoimim simiir haimii whirin yio ini nhieki yikpitmaigiyin. ⁹ Mi ta whii komiiya solwara nikiuwiya saiir haimii whirin siir dimin taeminim kwoin minkakim ha niyae diriraerariyim yim opnau hir nwomaiyim ina yaokaokiyim mi haimii whiso sowiir dimin taeminim kwoin minkakim ha niyae diriraerariyim yim ini hiriayar ywokiyim yim bi naokaokikim. Mi siyaii isid whoimim simiir isid whirin yio ina mi tibru iuguskiyin. Mi isid whiso sowiirim yim ini hiriayar ywokiyim yim wara bi tirbugikim.

¹⁰ Mi paekwosim nwoimakan siir kidin ha mi maskiyin mi nauun komiiyin nhirdimir pariidnanin ina yikiinaiiniyin. Mi siya kimidiniya ti haimii haimii whoimim simiir haimii whirin siir ie komii komiiyim mi siir ieno ienowim simiir yauni amaini. Mi siya haimii whiso sowiirim simiir idwowin wara bi namaigin. ¹¹ Mi ti nauunin siir inigin yio minkin kausrir. Mi opim simiir haimii whirin yim wi pi kausriri mi haimii whiso yo wi hiriayar nwokii yo wi wara kausrir tan. Mi iikam whiekakim ta op kausrir aiir kwiyaeyim sima ini hiriayar yaoswokiyim.

¹² Mi paekwosim nwii akan siir kidin ha maskiyin mi bie, bwan, nauun, simiir haimii whirin yio ini yhiuwinan ywokiyin. Mi sima bi swoki whwoyamiminkikim. Mi haimii whiso sowiiro yim ini hiriayar ywokiyim yim yhiuwinan wara bi nwokikim. Mi ta hiriinan saiirsika nii nabie sowiir haimii whirin yio bi whwoyakikin. Mi haimii whiso sowa sowar whwoyaki.

¹³ Mi ti kara kigiyim simiir mhoiyan mi karar kigi ipiyin in wab nikiuwiyin hapi kougi kou hirar

siini. Mi kara ti siir kigiyin mi kara hiniina yaingwoki, wi dimin biyieki kipi nimbiyam. Mi siya hapi kougi kou hirar siinamin mi karar wakaeki, siya komiigi komiiyar kauwok boinkii, dimin biyie, dimin biyie, dimin biyeyim wi nuan iikam simiiram nit. Simiir tirbuwam iiya Adi Komii siir paekwosim nwoimim sima maski simiir kid imiir. Iriig.

9

Mi paekwosim iriiyar akan siir kidin ina maskiyin

¹ Mi ti paekwo sim nwii akan siya siinamin siir mhoiyan, karar wakaeki, Adi Komii krimiir Wanin siir paekwosim iriiyar akan siir kidin pi maskii mi karar mi kigi nauunin pi nikiinaiinii ninomor kou hirankin mi siya ini nua hiriayar yikii igusnaiinamin. Mi hapaiirin ieyin ina ywokiyin mi ti ieyin kingiin kingiin bi ninrnankainaiinamkin mi siya ini mwis karamae ywowin mi Adi Komii siya tidiyinin siir bidi hauugiyin ti ieyin ti nauun ieya nwokaiiyin siir anowin siirin. ² Mi siya ti ieyin ninrnankainaiinamin siirin ha haiwaokiyin mi paowii komiiya ini warar yowiigya inkamin numir haingomuwiiiyin siir hiriinan. Mi saeya ie hirankar yowiopitnaniniya mi bie ikin mi ninomor aka yo ini warar yirinugyo mi ini yhiuwinanar ywokiyo. ³ Mi ninomora ini niibwomambwonanar ywokiya mi karar mi kigi kokmwo graeyas minim ta paowiiya saiir hirankar nit nua tiriir. Adi Komii siya kirie simiir bidi hauugiyin mi sima wi digar nwowi iikamim

simiir piyim ıriini hanıin. ⁴ Adi Komii siya simiir bidi boıñkiyin hiniin, kima ko minim mi paekwo minim mi dimin taemin nhirim ti nu iir whakim wi simiir kipi tırbu. Kima wi iikamim yipiki Adi Komii siir diminin simiir mwo hainmakiu karamae nwowim wi simiirarar pikrimkrip. ⁵ Kima ti iikam imiir pikrimkrip mi simiirin bwanim ıriiyaruwar donkwoninwomwirninkin haiginu mi kima simiirin wi kipi pikrimkrip aoki. Niingaka. Mi ti kokmwō graeyasim ti iikam imiir pikrimkrip mi simiir piuim wi hiriayar kimpipisunanaei owinyaigi si pikiyyim mi ha ururgiyyim saiir hiriinan. ⁶ Mi ti iiyim ti kokmwō graeyasim ini nu hirar nwowim mi iikam whiekakim sima naoni siyuam whaowaekim mi simiirin Adi Komii siya tırki mi sima bi naokim.

⁷ Mi ti kokmwō graeyasim yim ini ti hosim yipiki yaiiyam tırım ini simiir hiriinan ywowim simiir whwonkamim ini inkam kiingikiini whwonkamnan ywowim ini piuaiyim mwo piuaiyim ini simiir hiriinan ywowim simiirin sima golni nonkwokwokim. ⁸ Mi simiir kanım ini wigni kani hanıin ini digiu hirar tioa mi simiir bigmiuwim, bigmiu prasae prasae rani, ini huni nasnan ywowim. ⁹ Mi diminim simiir iirib imiir nitimwramwrakieuwim nhaonanım aiyini nonkwokwokim. Mi simiir pidgam sima siinbibagim ini ipiyinin mou nikiuwiyan ıripa sima siinamiya ini simiir hiriinan ywowim. ¹⁰ Mi sima ıripi hiriinan kibgak mi simiir kibim ini irini kibnan ywowim amridamridnankim. Mi ti dimin hiriinanım yim ini simiir nwowim. Mi sima kiriekakairgim mi iikam imiirin sima bwanim wi

iriiyara nipiimpari simiir kib ima mi ti simiir kibim urur prasae bi kinikim sima ururiyim. **11** Mi ti yiumi biiyan inkam biyieyin yipikin ti kokmwongraeyis bibiyeyim simiir kigriraowiyin, yio ti inkamin yipikin ti ieyin ninirnankainaiinamin mwis karamaeyin yio siir warar kigriraowikin mi ti inkamin siir inigun Hibru simiir yaigina ha dapikim Abadon. Mi Grikmi yaigina ya min dapika Apolian. **12** Mi dimin biyie kirie komiiyin iikam tibuwun yio bidi digiyin mi dimin biyiek biyie whiso yo ina swoki itwo.

13 Mi ti dimin taeminim kara kigiyim simiir mhoiiyan karar wakaeki, paekwosim iriiyar nwis akan siir kidin pi maskii. Mi mhoiiya karar wakaeki inkam nwirin siir yaiya pi kauwokii, hon whiiyim hiiya golni nonkwokwowa saiir nwowim simiir bopwo hirankin, ta hiiya paekwosim ieya haigin inkin imiiyaeiya piuii miyyik Adi Komii siya whakwinam saiir hirankin. **14** Mi siya kimidiniya paekwosimin yipikin siir kid iir maskiyin siir boinki, kira paekwosim biyie nwiyyim yipiki biiya Adi Komii siya kikog okwowim yab komii Yufretis hir kira simiirin ti onkwo iuguski yimbi nami. **15** Mi siya simiirin ha nonkwo iuguskiyin mi sima ina yamim mi iikamim nuanim simiirin sima haenmamakiuwam mi simiirin haemii haemiiyim whoima ywo. Mi mhoiiya haemii whirin siir iikamim simiirin ina yisomsom aokao digiyim. Biiya, simiirin Adi Komii siya nimbingim mi sima hir asi nidwokim bwanin simiir nimbinin siiram, ti biewiyin siir ii aiiram ti diminin siir tiram. **16** Mi paekwosimim yim ini biiyar yamim mi kamim yaii niniyyim yim hosim simiir idwo nidwowim

yim ini simiir mhoiiyar yamim. Mi karar wakaeki inkamin ha boinkii, sima iriparin pariigim 200,000,000 kim. Kasa kasa rani. ¹⁷ Kara ti hos imiirin nhwonan whinkigim. Sima ti hiniin hiniina tirkim, kam nhirim yim hos idwo nidwokim mi hosim simiir iirib imiir nitimwramwrakium nhaoim aeyini nonkwokwowim yim paridnankim mi nhirim yim nhaowim aeyini nonkwokwowim prainanim yim simiir niigim mi nhirim nhaowim aeyini nonkwokwowim wirnanim yim simiir niigim. Mi ti hosim simiir mwowim yim ini laioni mwongan ywowim. ¹⁸ Mi paeya mi paowii aka mi siiyam paeki paenan nwo ikim yim simiir yai hirankar wokitkikinaninii. Mi ti hiriinan saiirsika sima haimii whirin siir iikamim yipiki biya sima nimbinim simiirin asi nisomsom aodigikim. ¹⁹ Mi hosim simiir yaiyim mi simiir kib ikim yim kirie komiigakim mi simiir kibim simiir mwowim yim ini mipugni mwongan ywowim mi iikam imiirin sima nisomsomi mi sima wa naonami.

²⁰ Mi iikamim yipiki ti hos imi nisomsom ao karam nwowim yim sima simiir mhii kwoinim bi kisina haigigim ti dimin biyie biyeyim sima tirim simiirsi. Mi sima uruwai siyaowaini inig hainanim bi digikim. Ti dimin taeminim sima tirim gol, silva, bras mi tidiyiu mini sima nikrimtio diriraerarim, yipiki napririr wakae omok kigimok karamae nwowyim ti iikamim sima siyuin dimin biyie tiriycin siirin digumii bi haimriiyugim. ²¹ Iikam nisomsom aokao, nop min iikam nhirmi nao mi hii min nanae mi hii tauae mi ti dimin taeminim simiir mhii kwoinim simiirsiin bi nikii kinisugim. Niingaka. Iriig.

10

Adi Komii siir paekwosim̄in yokwowa siya hauwa Jon siir mi siya saiirin ina yaeyin

¹ Mi ti digworaekwowim hiriinan tirkiyim simiir mhoiiyan, karar swoki kigi Adi Komii kr̄imiir Wanin siir paekwosim komii nwirin pi n̄ti Adi Komii siir om̄in h̄rankin. Mi waua ini siirar yimwainginaiinya yiūsni hanin. Mi namnamiinin siir mwo h̄iar yidwonaini mi siir whwonkamin b̄eni hanin whwoyakikin mi siir īga paeni hanin niuyakika. ² Mi siir iina, siya yokwosima kw̄ra nonkwowi. Mi siir īga iiniga whii komiiya solwara nik̄iuwiya saiir yokwomaigi mi īga yaioyaeya ya nu iir yokwoki. ³ Mi siya kimidiniya komiiyar kauwok bōnamnanki laionki kaunamnakiyim hinin. Mi iya siya hiriinan bōnkiyin, mi diya idip idipin iriiyar kw̄sa tioki. ⁴ Mi ta sima tiokiya saiir mhoiiyan, kara ti yai imiir winamar kwatirkin mi karar wakaeki yai kw̄ra Adi Komii siir om̄in siir h̄ranki kauwok bōnki saeya kariirin ti hinina kauwok bōnkika, ti yaiyim yipiki ti diya iriiyar kw̄is owa bōnkiyim simiirin kipi winki kiriir yokwoni. Niingaka. Yim kiriir kwoin arar haigi okai.

⁵ Mi karar swoki kigi Adi Komii siir paekwosim̄in yipiki whii komii solwara mi nu ik̄in sowiir idwo nokwowin, siya siir iina iiniga ina kininansiinanaiinama kougiouwa hiriir. ⁶ Mi siya ina bōnkiyin, kara kaimwokikaimwowar bōnki Adi Komii siir inig iirin yipikin ninomor nu mi whii komii solwara simiir nonkwokwokiyin mi dimin taemini simiir nwo ik̄im mi yio siya

hiriyyar nwoyokiyokiikaeyamikin iinokkinokin. Mi kara ta sairin pi hiniina boinkii, krima wi yaeya ii kwiram nwo rani, yaeya ii kwirki nimbiniyim. **7** Mhoiiya kara wakaekii Adi Komii siir paekwosim iriiyar nwisakan siir kidin maskiyin mi dimin taeminim aowa aowa nwowim Adi Komii siya tirim yim wi simbi digii. Biya Adi Komii siya siir profet kam imiir boinkikin ti dimin taeminim sima winkiyim yokwoni. Mi sima wi profet kamim sima boinkiyim wi simiir hiriinanar swoki imbiyami.

8 Mi karar wakaeki ti inkamin Adi Komii siir om hiranin yipikin biiya kariir niki boinkiyin, siya pi swoki boinkii kariiram, kira damki mi kira ta yokwowa haiwaonisawa paekwosimin yipikin whii komii solwara mi nu ikin sowiir idwo nokwowin siya nonkwowa sair tini hainaki.

9 Mi ta siya boinkiya sair mhoiiyan, kara hanamin kimidiniya Adi Komii siir paekwosim iir nini kigiuwin mi siirin ina ini boinuwin, kira wara yokwo kopsima kariir whauugi. Mi siya kimidiniya kariir boinki, kira sair haii mipa daeki. Kira sair naei mi kiriir kwoinin pi higakar nwokii haininan mi mhoiiya kiriir mhiyya wi saeya hiugrimkripi. **10** Mi kara ta yokwosima Adi Komii siir paekwosimin siir iin hiranki ha haiya mi ina yaekiya mi kariir kwoinin ini warar diewhrokwhroknaiinamn hainiini hanin mi ta kara naekiya sair mhoiiyan kariir mhiyya nhaminhami bi hiugrimkripkika.

11 Mi ta kara naekiya sair mhoiiyan mi inkamin kariirin siya boinki, tariinanin kira ti Adi Komii krimiir Wanin siir yaiyim simiir ti swoki boinmimauu ti dimin taeminim

mhoɔiya nimbiniyanim iki iikamim maeyau maeyauwanim mi iikamim nupai nupaiyanim mi iikamim yaiginpai yaiginpainiyim mi iikamim yipiki bii nwo ikim simiir. Iriig.

11

Mi inkam nwiso yipiki Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwo nu tir sowa

¹ Mi ti dimin taeminim siya boinkiyim kariir simiir mhoɔiyan mi sowa paekopin haigin kimairiyin kimidiniya kariir hauugi mi sowa ina boinkyo, kira dam omaka Adi Komii kr̄imiir Wanin siir inig hainaniya saiir tini kimairiu mi h̄ihiya iikamkim sim haigin inkin imiiyaeya Adi Komiini saiirin warar timi haigin kimair. Mi ta saiir mhoɔiya iikamim Adi Komii siir inig hainaniyim simiir warar timi mwain. ² Mi h̄iira omaka Adi Komii siir inig iir hainaniya saiir nidiyokiyokaiya saiirin wi wara kipi haigin kimair. Dimusi rani, Adi Komii siya wi iikamim Juda iikam tani wi simiiram kiwakii om komii Jerusalema sima nitim, iikamim hapaiiranim sima nini kigriraoniyim bwanim kamnwis whis mi dimin taeminim hiranim wi sima tirbuwi. ³ Mi an kara, wi Adi Komii siya hauuwi kariir inkam nwiso sowiirin kirie mi sowa wi kariir yai imiir boinmimauuwami biewiyim whoim haimii. Mi sowa wi yiuis biyie imiirrarar nii iikam imiir niisiimauuwam hinin sowa siyu bibiyeyim sowa tirim simiirsi nidiidi.

⁴ Mi ti inkam nwiso yo ini pae whiso olip nik̄iuwiyo mi yikid is iko yipiki Biyan Inkam Komii siir whwonkam ida nokwowo yipikin nu

whiekak İMİIRAR KIGIRKAKIYİN İNI SIMIIR HİRIINAN YWOWO. ⁵ Mİ İIKAM NHİRİM Tİ INKAM NWISO SOWIIR NİSOMAOWAM NAİNGWOWI Mİ PAEYA Wİ SOWIIR YAI HİRANKAR NİMBİYAMI Tİ İIKAM BIYIE İMİIR NIUAMİN. Mİ YİPKİ Tİ INKAM NWISO SOWIIR NİSOMAOWI YİM Wİ NAOWI TA PAE BIYIEYA SAIRSI. ⁶ Mİ SOWA KIRIEKAKAIRGO, NİNOMOR AİIRİN Wİ SOWAR Mİ İRİPİKOUGII Mİ SAEYA Wİ NAOKİ KİN TANI, Tİ İİYİM SOWA ADI KOMİİ SIİR YAI İMİIR BOİN MİMAUUWI Tİ NU İIİR. Mİ SOWA KIRIEYA OP NİNPİTKİYANA NHİEKİ NİMBİYAMAM İNA Mİ ANKWOWO Mİ İIKAMİM NUANİM SIMIIR Mİ TİRBÜWANA MA MINKİ SİMA NİIYA Mİ DIMİN BİBİYIE İKİM. Mİ SOWA Tİ DIMİN HİRIINANİM SIMIIR TİRAM NAİNGWOWI SOWA WA TİRİ.

⁷ MHOİİYA Tİ INKAM NWISO SOWA SOWIIR YAI İMİIR BOİN Mİ Tİ URİDYİU BIYIEYİN YİPKİ WRAISUNI WHWONKAMNAN NWOWİN, SIYA WI Tİ İEYİN MWİS KARAMAEYİN Wİ SIİR HİRANKAR NİNSİN İDWONANİİ Mİ SIYA WOKITKINANİİ Mİ SIYA WI Tİ INKAM NWISO YAIİ SOWAKAR NİNİİ. Mİ SOWIİRİN Wİ SIYA NIYOPAKAIYİUWI Mİ Wİ SIYA NİSOMAOKİİ. ⁸ Mİ SIYA SOWAKA NİNİİ Mİ SOWA WA NAONAMI Mİ SOWIIR PIÜSA Wİ OM KOMİİYAN SIYİU KOMİİYİN Wİ SIİR HİRAR KIWOMWOKINI. Mİ KRİMA SOWIİRİN HİDARA HAİGİPRAPRAKAI BOİN Mİ KRİMA Tİ OM KOMİİ İIİRİN Wİ MIN NAMİSİ İKİUWI SODOM, İYİE? Wİ ISIP NİKİUWI. DIMUSI RANI, Tİ OMİN SIİR İIKAMİM YİM ADI KOMİİ SIİRGİSİİR SAU OMOMKİN. Mİ Tİ OM KOMİİ Tİ INKAM NWİS OWA NWOWİN SOWIIR BİİYAN İNKAM KOMİİYİN YİO HİR NİKİ İNKİN İRİONİNKİN İNANKİİGİKİN. ⁹ Mİ İKİ PIÜGANPAİ PIÜGANPAINİ İIKAMİM Mİ İIKAMİM MAEYAU MAEYAUWANİM Mİ İIKAMİM YAİGINPAİ YAİGINPAINİYİM Mİ İIKAMİM NU PAİ NUPAIYANİM

sima sowiir piuis biyie aiirin iiyim wi kwoim hāmiiya kigi. Mi sima wi iikamiyam kiwaki rani, sowiir piuis biyie aiir hāngikaigiyim ienau. Dimusi rani, sima ti inkam nwiso io sowakar nwoko mi sima dimin biyie sowiir tiram tirkim. ¹⁰ Mi iikam whiekakim nuanim sima wi mārgimārgar nwoki. Dimusi rani, ti inkam nwiso bidi yaonamwo. Sima wi mārgimārgar nwokii mi dimin taeminim irni nwirniyamin wi hindara whisariiyar ninan prihauu prihauuwi. Dimusi rani, profet inkam nwiso yipiki nuan iikam imiir nonkwoninwoimwirninkinim yipiki dimin biyie simir tiro bidi yaonamo. ¹¹ Sowa hapaiirin iiyim kwoim hāmiiya ywo mi mhoiiya Adi Komii siya opuda ina yikropkiya sowa niyaeyam mi saeya ha nama sowiir mhii kwoinau hiriir mi sowa ina yinsin idwokiyo mi sowa ini ırkakar swoki owo. Mi sowa ha ninsiin idwokiyo mi iikamim yipiki hiriinan kigiyim mi sima ina yididgiyim mi sima pranae pranae bi n̄ididgikim. ¹² Mi mhoiiya ti Adi Komii siir profet inkam nwiso sowar wakaeki inkam nwirin Adi Komii siir om hiranin siir yaiya pi kauwokii siya sowiirin ti hinina boinki, kowa d̄nsiin idwoki mi tiriir wit. Mi ti inkam nwiso sowiir sau omomim sima sowiir kigiyim sowa n̄nsiin idwokiyo mi sowa waua saoir yidwokainaiinam mi sowa ini Adi Komii siir om iiirar yamo. ¹³ Mi biri kimiminkikin, niin komiiyin ina yitin. Mi om komiiyin siir hāmii hāmii iuurim simiir hāmii whirin yio ina tirbugiyin. Mi hāmii hāmii iriiyar whiiyim yim ina ywokiyim. Mi iikamim 7,000 na mi aokaoki. Mi iikam nhirim omwai waiyakiyim om komii Jerusalem hiranim

sima n̄idid prasae b̄i kinkikim mi sima ini Adi Komii siir inig iiar hainankiyim yipikin om komiigi komii iir nwowyiin.

¹⁴ Mi tariinanın dimin whisakan yio bidi digiyin kira wakaeki. Mi ii priei bi kwokikin dimin biyie whoimakan yio ina swoki kwitin. Iriig.

Adi Komii siir paekwosim irriyar nwisakan siir kidin ina maskiyin

¹⁵ Mi ti diminim hiriinan tirkiyim simiir mhoiyan, karar wakaeki paekwosim irriyar nwisakan siir kidin pi maskii. Mi siya ha maskiyin mi karar wakaeki, paekwosimin Adi Komii siir omiin siir hiranin siir yaiya pi kauwok boinkii, iikamim hinda tindanim war i nuin siir nwowim simiir iikamim wi siya kigirkaki siya wi hiriayar nwoyokiyokiikaeyami inokinokin mi simiirin wi siyar kigriraowi. ¹⁶ Mi mhoiyya ti inkam komii komiyyim simiir ipii imiir n̄idwodwokaiyim Adi Komii siir whwonkam ida sima ogmwo ha waisii hiananaiinamim nua hiriir mi sima kimidiniya siir inig iir hinan.

¹⁷ Mi sima kimidiniya Adi Komii siir boin, krıma kiriir boin wadiekii. Kira krımiir Biyyan Inkam Komiigin, Adi Komiiyin biiya kira hiriayar nwokin mi tariinanın kira ini hiriayar swoki oyokiyokiiyamin. Krıma ini maırgımaırgar nwowim mi krıma kiriir inig iir hainanprapraskii. Dimusi rani, kira kirie komii bidi haiyin mi iikamim ini kırar kigriraowim. ¹⁸ Biyya iikamim sima io kinakar nikı okim mi tariinanın kira ini io simakar mi owin. Mi iiya ta ii aeya nitı, iikamim naokaowim

yim wi kira hidi mi takia iiya saeya kira hauuwana iikamim yipiki kiriir mii aiir miriyyim mi kiriir profet iikam imma mi iikam whiekakim kiriir inig iir hainani ikim mi kiriir yai imiiram naingwo tibmii ikim simiirin wi kira hauuwi dimin taeminim. Mi iiya ini nita iikam imiirin kira nonkwobumbuninkinana yipiki iikamim nu nwowim simiir tibumbuninkin haiginiuwim.

¹⁹ Mi ti dimin taeminim sima boinkiyim simiir mhoiyan karar kigi omaka Adi Komii krimiir Wanin siir inig iir hainaniya siir om hir nwowa pi haiwaokii mi karar kigi miiya yaiyim Adi Komii siya nimbinim sima nwokaiiya ya sair omaka yaina hirar nwokaii. Mi karar kigi sinana pi sinankii mi karar wakaeki, diya pi tioki.

Mi karar mi kigi niiñin pi nitkii mi karar mi kigi naowin aiskakin pi nikihaini nua tiriir. Iriig.

12

Wig aeya mi mipug biyie ikin

¹ Mi ti digworaekwowim hiriinan tirkiyim simiir mhoiyan karar kigi dimin kibiyin ninomor kou hir nwowi mi kara ina yanaakiin. Diminin kara kigin wignankin. Mi yiuisa saeya niiya ini hindirar kigninya ini bieki saiir piu aiir whwonan ywokiyin. Mi bwana ini saiir iga aowa ywokaiya mi saeya nauun iuut iso simiir warar mi haigin saiir mwo iirin pagra inkamin inigakin si haiginiya saiir hiriinan. ² Saeya yinpiugaka mi saeya yinisisim iir naokainam tira siya dirisusua mi saeya asi kaugika.

3 Mi ti dimin'in kara kigiyin siir mhoiiyan karar swoki kigi dimin komiigi komiiyin ninomor kou hir nwowin ini dduka komiiyin kirie komiigakin dimin taeminsi ntidid karamae nwowiyin ini siir hiriinan ywowin. Siir piua paridnanka mi siir mwoim iriiyar whisko mi honim siir mwo imiir nwowim iuurgim mi pagram siya haiginyokiigiyim siir mwo imiir yapa yapa yim ini pagram inkamim inigakim sim haiginiyim ini simiir hiriinan ywowim. **4** Mi siir kibin ha niyairyokiyin mi ninomor kou hiran nauun haimii whirin kimidiniya siya yipamkiigi mi siya simiirin nua tiriir yitkiigi. Mi ninomor kou hirin nauun haimii whiso sowa sowa ywoki. Mi siya ini wiga yinpiugak nwowa ini saiir whwonkam ida kingiin hirar nokwokaowin siya minam nokwokaowi saeya saiir yinisim iir naokainam. Siya minam naingowi, saeya saiir yinisimin siir naokainaei mi siirin siya nisomaowi mi siirin wi siya naei. **5** Mi yinisim yinkamiyinin saeya naokainan yipiki wi iki iikamim yipiki hinda tinda nwowim wi simiir kigirkaki wadie sima nwowam mi kirie sima nwowam. Mi ti yinisimin saeya naokainakiyin siir mhoiiyan mi ti ka'n siya siir bi nisomaokin mi siir bi mi aekin. Mi siirin Adi Komii krимиir Wanin siir paekwosimin siya hainam ipiyya Adi Komii siya nidwokaiya saiir hiriir. **6** Mi ta wiga ina yidamkiya niimauu boskwokiboskwonaua maeyauwa inkamki nwo karamae nwowiya saiir hiriir, maeyauwa Adi Komii siya diriraerarkwokina ya maeyau kibi aeya'rga mi saeya wi wadie nwoki sibgu owim hapairin. Mi siir paekwosimim saiirin sima kigriraowi iiyim parig 1,260.

⁷ Mi ti kara kigiyim simiir mhoiiyan mi paekwosim Adi Komii siir om hiranim yaii ina yiniiyim. Maikel siya mi paekwosim siir yai air wakaeyokna apiyim sima mi ka ieya mi siir paekwosim ikim yaii simakar yinii. ⁸ Mi sima ha niniiyim mi ka siya mi siir paekwosim imá sima simiirin dig bi nwokim. Maikel siya mi siir paekwosim siir yai imiir wakaeyokna apiyim simiirin sima hainurur haiginiu. Mi ta hiriinan saiirsika sima simiirin Adi Komii siir om hirin iiya wi kwira swoki kigninkin o rani. Ningaka. ⁹ Sima ka siirin mi siir paekwosim ikim simiirin ina nhinikriropkiyim Adi Komii siir om iiir haiburgigim. Mi ti kain, yio ti mipugin bidi bidiniyar nwowin inkamin yipikin Setan nikiuwiyan mi ti siyaargin ti kain nik oyokiyokiiyin biiya Adi Komii siir whwonkam idan siya nik boin huriyiugin hiniin, iikam krima iikam pail rani. Siya inkam miyik rani, siya minam kiwokinkaowi iikamim nu hir nwowim simiiram. Mi sima siirin ina kiyitkiigiyin mi siir paekwosim iripi hiriinan mi sima simiirin nua hiriir kiyitnoudninkigi.

¹⁰ Mi karar wakaeki inkamin Adi Komii siir om hiranin siir yaiyim pi boinki. Siya boin, tariinanin kariir Adi Komiyyin krimiirin siya bidi sibgu grabaiginiuin. Mi dimin taeminim siir kirie aeya bidi ikworipukimaigikim. Mi inkamin yipikin siya nimbinin nua tiriir nitam iikam imiir whinkinsiishaiginiuwam siya kirieya Adi Komii siir hiranki bidi haiyin mi siya ini inkam komii ywowin. Siya inkam komiigin. Dimusi rani, yiu biyeyin yio paekwosim imá bidi kiyitkiigiyin

yipikin biiya nii nabie Adi Komii siir whwonkam ida nokwowin yai ninkinwaomwarkii boiniyin mi ha mi boiniyin krimiir nomiiyaum nuanim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim yim biyiekim. ¹¹ Krimiir nomiiyaum siirin bidi ikworipukimaigkin Krais siir nhieya sair kirieni inkamin yipikin sibsibnan nwowin mi siir nhieya ha naokiinaiinama biiya nua hiriir. Mi Adi Komii siir yaiyim sima boinim mi sima boinmimauum simiirin simar ikworipugii. Adi Komii siirar kwoinkin sima mi aowi sima wi maergimaergar mi owi. ¹² Mi ta hiriinan saiirsika iikamim kima Adi Komii siir om hir nwowim mi digworaekwo whiekak ikim kima maergimaergar dwo. Mi iikamim nuanim digworaekwo whiekakak ikim kima mintarao! Setan siya nua waraur bidi yitin mi siya kimaka wi io praeae prasae nwo rani mi kimiirin wi siya nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Dimusi rani, siya ina ninokninkinin iiya ini kinguin nita Adi Komii siya siir nonkwobumbuninkinana mi siir kabitkaigiyana paeya.

¹³ Mi ka siya ina kigninokninkinyin siirin bidi kabitkiigiyin mi siya nua bidi yamin mi siya ha ninsiin idwowin mi siya kimidiniya ta wiga yipika biiya yinisim yinkamiyin naokaina sair yinkinaeyokiyok. ¹⁴ Mi siya ta wig aiirin ha ninkin aeyokiyokin mi siya sair bi nisomaokin. Mi sairin pidga kwiso ipiyinin wab nikiuwyin siir owiir hauugi mi saeya sowiirin ha haiyo mi saeya kimidiniya niimau boskwokiboskwonauwa hiriir yama niimauin inkamki nwo karamae nwowin siir mi saeya ka biyieyin siirin ha haburgiga mi saeya ini hapi arugi aru ini owouwa. Saeya ha-

pairin biewiyin wi whis hāmiiya nwowi mi saiirin wi simar kigriraowi. ¹⁵ Saeya ha n̄idamama mi ina siinama mi op komiiya iekinakiibormainamiyim hinina ina saiir mhoiiyar yama. Saeya saiir mhoiiya minam namka ta opa saiir hinina ta wig aiirin pi saeya nwoki kaiyoprindipu aokiyim mi saiirin pi saeya nwoki hainamim mi saiirin pa nwoki isomaowim. ¹⁶ Mi saiirin kimidiniya nu siya whinkinsiis haiginiu mi nuin ha piigigiyin mi ta opa ka ieya yaskiigya siir yai hirankin saiir hopnan hainawidam ya ini nua hiriir yaokinaaiinama. ¹⁷ Mi ka siya ta wig anakan io prasae bi nwokin mi siya saiirin ha haiburgigin mi siya ina yamin yinism nhirim biiya saeya nikii iyiom simiir nisomsom aokaowam yim ti yinisisimim yim ti iikamim yipiki Adi Komii krimiir Wanin siir yai aiir wakaeyokna apiyim mi ha boinmimauwiyim yim sima ti Jisis siir yai aiir boinmimauwiyim. ¹⁸ Mi ka siya ha namin mi siya kimidiniya whii komii saiir siiyin iiir mi okwoiu. Iriig.

13

Niimauan wraisu iso sowa sowar nimbiyam iko

¹ Mi diduka whii komii solwara saiir siiyin iiirar nikii okwowin mi karar kigi wraisu komii irin op hirankar nomboknaiini. Mi honim siir nwowim iuurgim mi siir mwoim siir nwowim iriiyar whisko mi pagra iuurim inkamim inigakim sima haiginiyim hininim ini ti hon imiirar haigin digim mi ti mwoim sima yapayapin inig bibiyekakinairgim. Tiki inigim yim min

nokdap haiginugim Adi Komii krimiir Wanin
 siir nikwowaaisiigim. ² Mi ti wraisu komiiyin
 yipikin whii komii solwara hiranki nitin siir piua
 ini niimauan pusi biyeyin namaknamaknan
 kitiyin min dapiyin lepat ini siir piunan ywowin
 mi siir iga iinim kirie komii komiigakin ini wraisu
 biyeyin min dapiyin bea ini siir iga iinan ywowim
 mi siir yaiya ini niimauan pusiyin laion dapiyin
 ini siir hiriinan ywowa. Siirin kirie diduka siya
 hauugin mi siirin siya bidi yimbinin iikamim yipiki
 hinda tinda ti nu iir nwowim simiir kigriraowam.
³ Mi siir mwo whirin yio ini hankakar nwowin
 siirin sima nisomaonan bidi ywowin. Mi ta
 paowai hana ina swoki iyimwarkaigya mi iikam
 whiekakim ta hana siir mwo iir nwowa sair
 kigim mi sima ini kakakar ywokiyim mi ina
 boinkiyin, siyaargin inig komiigakin. Mi sima
 ini siirar mi wakaeyokna apim mi ini siir yai
 imiirar mi wakaeyoknam. ⁴ Mi iikamim ini ka
 siir inig iirar hainan prapraskiyim. Dimusi rani,
 wraisu iirin kirie siya hauugin mi iki nuan dimin
 taemimin simiir kouwin ini siyar ywowin. Sima
 kimidiniya ka siya mi wraisu ikin sowiir inig owiir
 hainanprapraski. Dimusi rani, sima sowiiram
 minam naingwo tibmiigo inig komiigakin ini
 sowar ywowo. Sima ha boinkim, pisirin dimin
 komii irin inigakin ti wraisuun ti tir nwowin siir
 hiriinan kirie komiigakin? Mi yaii ninii siirin wi
 nhinga nikwowaaisii? Inkam nwir karamaeka!

⁵ Adi Komii siya wraisu iirin minam kiwakikin
 siya yai bibiyie boinim Adi Komii siir nikwowaaisi-
 iyam. Mi siya siirin minam kiwakikin siya dig-
 woraekwowim nuanin simiirin biewiyim whoim

haimiiya kigriraowim **6** Adi Komii siya siirin minam kiwakikin siya yai bibiyie boinim Adi Komii siir nikwowaisiyyam mi Adi Komii siir omin mi tiriiginin yipiki Adi Komii siir om hir nwowim simiir boinim. **7** Adi Komii siya siirin minam kiwakikin siya iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim yaii simaka niniiyim. Mi simiirin yAMDIKWIRUWA siya siyar haínurur haiginiuwim. Siya kirie komiigakin mi siya wi iki iikamim piugan piuganiyim mi iikamim maeyau maeyauwanim mi iikamim yaiginpai yaiginpainiyim mi iikamim nupai nupaiyanim ti nu iirar nwoirkakim simiirin ini siyar kigirkakim. **8** Mi iikam whiekakim ti nu iir nwowim yipiki simiir inigim ti inkamin sibsibnanin siir yokwo aiir win karam nwowim yim sima wi wraisu komiyyin siir inig iir hainani. Mi bidi bidiniyarin iiya Adi Komii siya ti nu iir niki onkwokwo karamaeyer niki owin, siya sairar winkin ti iikamim simiir inigim yipiki saika nwoyokiyokiikaeyami inokinokin ta yokwo aiirin.

9 Kira kariir yai imiir wakaeki! Yipiki yai imiir wakaei siya simiirin sibgu daengwo omok. **10** Tiki iikamim yipiki wi Adi Komii siya nimbin maeyauwa mii biyie mireyya saiir hir hiugripkikikaiyam yim wi hirar hiugripkikikai. Mi tiki iikamim yipiki wi Adi Komii siya nimbin simiirin kamkiuni hampimpit aowam, simiirin wi kamkiuniyar mi hampimpit aowi. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apim yim wi kirie hiriyyar nwokripkaii mi sima wi Adi Komii siirar sibgu wakaeyokna api. Dimusi rani. Tiki dimin bibiyeyim nitim simiirsika.

11 Mi ti digworaekwowim hiriinan tirkiyim simiir mhoiiyan karar kigi nuin pi piigigi mi karar kigi wraisu irin hiranki nimbinaini. Mi tiki hon whiso tiki wraisuin siir mwo iir nwowo ini sibsibni honan ywowo. Mi siir yaiya siya boinkiya ka siir yainan boinkikin. **12** Mi tiki wraisu komiiyin yipiki biiyan wraisuin siir mhoiiya nitin siya biiyan wraisuin siir kirie aiir haigin mi siir igsopa ini siyar yokwokairina mi siirin siya whinkinsiis haiginiu iikamim hinda tindanim sima tirim sima ti wraisuin yipiki biiya paowaigi pisin mi naokingiin ha nwowin mi wadie ha swoki own siir inig iir hainan. **13** Mi ti wraisuin nuanki nitin siya dimin kirie komii komii kasa bi tirkin. Ti sima siya tirim, siya paeya ninomor kou hiranki kiyai nua tiriir mi iikam whiekakim hapair nokwowim sima ini ti dimin iirar kigiyim. **14** Mi iikam whiekakim hinda tindanim simiirin siya bidi kiyopsibgihaiginiuim dimin kirie komii komiiyim yipiki siya miriiyim simiir wraisu komiiyin siir whwonkam ida. Mi siya simiirin ha mi kiyopsibgihaiginiu mi simiir kwoinim ha mi kiyai mi ta hiriinan sairsika sima pae asi niibirim ti wraisuin siir piunam ti wraisuin yipiki siir mwoin kamkiugi niki haingirin mi siya pariiparii naoim. Mi siya ini wadeyer swoki own siir hiriinan. **15** Mi biiyan wraisu komiiyin siya ina kiwakiyin ti wraisuin mhoiiya nitin siya ti paeyin sima niibirin ti biiyan wraisu iiram hainam. Mi siya pi yai minar nwokiiyae diriraerar boinim. Mi ti paeyin sima niibirin ini ti iikamim yipiki siir inig imiir hainan karamae nwowin simiirin ini siya yisomsom aokaokiyim. **16** Siya ti

dimin taemin hiriinanim iki dimin taemin nhirim simakar mireigin. Mi iikamim yipiki inig komii komiigakim simiirin siya tirkim mi iikamim yipiki niinga priyokaeyami ikim mi iikamim yipiki umirki naokingugunankaiyim mi iikamim yipiki paeprikab nwowim mi tiriiginim yipiki umiram mirii ikim mi tiriiginim yipiki whisarii mii priimirii ikim, siya simiirar tirswo mi simiir iina inigim mi simiir mwo ikim ina hainmamakiuswowim.

17 Mi iikamim yipiki ti wraisu biyieyin siya hainmamakiu karamae nwowim mi siir inig karamae nwowim simiir iina inigim mi simiir mwo ikim simiirin wi kiwaki rani, digworaekwo haiginim mi umir simiirsi haiyim mi digworaekwo wi mi sain tani. Niingaka.

18 Krima ti dimin taemin hiriinanim simiirin sibgu daengwo omok. Mi iikamim yipiki ninokninkin miyyikakim yim wa sibgu inokninkini ti wraisu biyieyin siir dimina hainmakua. Ta dimina hainmakua ya inkamin siir inig ieyaargin mi ta siir dimina hainmakawa ya 666ka. Iriig.

14

Mi 144,0000 iikamim mwai waokim

1 Mi ti kara kigiyim simiir mhoiyan karar kigi inkamin sibsibnanin om komii Jerusalem hir nok-wowi omin yipiki ha dapiyin siir inig whirin Saion. Siya mi 144,000 iikam ikim yipiki siya mi siir Adi ikin Adi Komii krимиir Wanin sowiir inigak nwowim simiir mwowim sima hirar nok-wokim. **2** Mi ti kara kigiya simiir saiir mhoiyan kara diminin ninomor kouwanin siir wakaeki. Siya pranae pranae bi kauwok boinkikin, hapi

owieyin kouanki niswıtnaomaigiiyin whwoowa ha kiniyin ini siir hiriinan ywown hapi diyaki tiokikin. Kara simiir wakaekiyin mi hapi iikamim simiir gita imiir tiowaowiyim ini simiir hiriinan ywowitz. ³ Mi 144,000 iikamim yim ipiyya Biyan Inkam Komii siya nıdwokaiiya saiir kingiin hir nokwokim. Sima hirar nokwowim mi sima mwai kibya kwira yokwo wao ti dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diriraerariyim mi inkam komii komii kamnwır nwii ikim simiir kingiin ta mwai aiirin iikam nhirkim wara ninokninkin tani. Ti iikamim yipiki biyya Adi Komii siya nikti ammaiwarkainam iikamim nuanim simiir inankin sima simar ninokninkini. ⁴ Tiki iikamim yim dimin biyiekbi kimbugim. Mi tiriiginim simiir kwoinim wigim bi kiyagim mi iripa piu simaka bi mi okim. Sima inokkinokin tiki inkamin sibsibnanin siirrarar wakaeyokna apikim pi siya hinda mi am yimbi hiriayar mi ami. Ti iikamim yim Adi Komi siurgim mi sima iripi hiriinan ti inkamin sibsibnanin siir waraigim, simairgim dimin taeminim Adi siya hauuwim bii simiir haii. Yim sima iki uridyiu bibiyeyim sim inig bi hainanikim mi iki wraisu bibiyie ikim. Niingaka. Sima Adi Komii siirrarar hainanikim. ⁵ Tiki iikamim dimin whirki bi kimbugim. Mi iiya sima nu hirar nikti owa sima bi niksisaekim. Niingaka. Iriig.

Paekwosim nwoimim simiir yaiga

⁶ Mi ti kara kigiyim simiir mhoiyan mi karar kigi paekwosim nwirin hapi ninomor kougi kou hirar siinii. Siirin Adi Komii siya nikropkikin nua tirii nitim siir yai kibikibiyim inokkinok hiriayar nwoyokiyokiikaeyamanim

simiir nanaakninkiiyam. Siya ti yaiyim simiir boinmimauuniyam tirkin, iki iikamim nupai nupaiyanim mi iikamim piugan piuganiyim mi iikamim yaiginpai yaiginpainiyim mi iikamim maeyau maeyauwanim simiir. ⁷ Siya komiiyar kauwok boinki, kira Adi Komii siirsi didid mi siir yai imiir wakae mi siir inig iiir hainan. Dimusi rani, iiya Adi Komii siya hidana ini nita iikamim ti nu iiir nwowim simiir. Adi Komii siir inig iiir hainan yipikin nu ninomor sowiir nonkwowin mi whii komiiya solwara nikiuwi aka mi yab komii komii ikim mi ienosisim ikim mi whii ikim. Inkam nwirni inig kipi hainan.

⁸ Mi kara siir kigwinin siya nitin mi karar swoki kigi paekwosim nwirin siir mhoiiya nitin siya komiiyar kauwok boinki, wakae ti om komiiyin yipikin Babilon nikiuwyin yio bidi türbugiyin. Mi iikamim yipiki ti om komii Babilon siir nwowim iikamim hinda tinda nwowim simiir kwoinim sima bidi kiyaiyim mi sima ini simiilar mi wakaeyokna apim mi dimin biyie bidiyar mi tirim. Mi uridyiu biyie siir inig iiir bidiyar mi hainanim. Mi Adi Komii siirin digiumii bidi haimriyugigim. Mi iikamim yipiki om komii Babilon hir nwowim yim ini wiga wain mobin si kwiyaeya ini sair hiriinan ywowa mi kamim simiir kwoinim pi saeya kiyaii sima nini kwyaeniyam mi sima pi iripa piu saika nwoki owim.

⁹ Mi karar swoki kigwin paekwosim nwirin ti paekwosim nwiso sowiir mhoiiyar niti mi siya ina kauwok boinkiyin, iikamim yipiki wraisu siir inig iiir hainanim mi diminim wraisu komii siir hiriinan niibir nonkwokwowin siir mi

hainani mi simiir iinam mi mwo ikim simiirin siya hānmamakiwi,¹⁰ mi Adi Komii siir kwoin̄in haugihauga ha whiyekii mi siya wi simaka ninkikini. Mi siir kirieya wi komiigi komiiyar nwowi. Mi Adi Komii siya simiirsiyin wi hāmiisima swoki aingwobuna rani mi simiirin siya wi nhami nhami n̄ipimp̄ar tani. Mi ti hiriinan iikam̄im, Adi Komii siya simiirin wi paeya nitnoudnankaigi maeyauwa siiyan nh̄ridmir paridnanin si niuwa saiir hiriir mi simiir kimpipisuwa wi miyiknan nwo rani, wi kipiiḡi kipiii nwowi mi paekwosim̄in dimin whirk̄i kimb̄u karamaeyim mi inkamin sibsibnan ikin yim sima wi pae anaka hirar nokwokaowi simiirin.¹¹ Mi ta paeya simiir piu aiirin saiir paowii aeya kimpipisu haiginiuwi iinokiiinokin. Mi iikam yipiki wraisu biyieyim siir inig iiir hainanim mi dimin̄in sima nibirin siir whwonkamnan nwowam nwowin siir inig iiir mi hainanim mi simiir iina mwo minim siir dimin hainmakiuiwyin siir hiriinankak mi owim mi ta paeya simiir piu imiirin wi saeya kimpipisu haiginiuwi mi saeya wi dig rani. Nii nabieyin wi simiiram kiwaki rani, piu sima siisam. Niingaka.

¹² Mi ti dimin bibiyieyim ti wraisu biyieyin siirim sima niti mi iikam̄im yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna api mi Krais siir yai imiir mi sibgu wakaeyokna api, yim sima wi hiriayar nokworinukripkaii.

¹³ Mi ti siya bōnkiyim simiir mhoiiyan, karar wakaeki Adi Komii siir paekwosim̄in siir om hiran̄in pi kauwok bōnki, ti dimin taeminim yokwoni haiginaowid. Mi iikam̄im yipiki Adi Komii

siir yai īmiir wakaeyokna apim mi yipiki ti tarinan naowim. Mi mhoīya sima wi mārgimārga nwowi. Tīki yaiyim Adi Komii siir paekwosim ieya boinim yim kaimwowārgim. Mi īki omin ninomor kou hiranin simiirin wi Adi Komii siyar Kigriraowi. Dimusi rani mii kibya sima miriyya sairsika mi sima wi mārgimārgar nwokiyami. Dimusi rani, dimin taeminim sima tiriyyim wi simakar niti. Iriig.

Paekwosim siya ha namin iikamim nuanim simiir ini ikiunaki mi simiirin Adi Komii siiram yikiunam.

¹⁴ Mi ti yaiyim siya boinkiyim simiir mhoīyan mi kara waua ninomorana saiir kigiyin mi karar kigi inkamin Kraisnanin, Yaowae Adin ninomor kouanki nitin, yio wau aiirar nidwowi. Mi pagra siya haigina inkamin inigakin si haiginiya ya hin̄inaka. Mi kamkiuin siya nonkwowin siir iowa hapi mhanki witi. ¹⁵ Mi mhoīya paekwosim nwirin ha swokī apninaniniyin Adi Komii siir inig hainaniya omaka hiranki mi siya kimidiniya inkamin wau aiir nidwowin siiram yani ikiuni mi siya siramin praenae pranae bi kauwok boinkikin, kira kiriir kamkiuin iir haigi mipi digworaekwowim simiir dikrimkripnam. Iiya bidi yimbiniya ti sasaeyim nuanim sasae wai nwowim simiir ninguguhaiyana. ¹⁶ Mi ti inkamin wau aiir nidwowin siir kamkiuin ha kinawanakiyin mi digworaekwowim nuanim ini siyar yikrimkrip swokiyim.

¹⁷ Mi ti digworaekwowim simiirin ha nikrimkrip digiyin mi paekwosim nwirin ina yapninaniniyin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hiranki

yio ti inkamin waua sae n̄idwowin siir hiriinankin siya kamkiuin io mhani hanin witiyin whira nonkwowi.

¹⁸ Mi siya ha napninaniniyin mi tiki paekwosim nwirin yipiki paeya sae kigriraowiyin siya ina haiburgigin ta hiiya nae Adi Komii siiram haiginininkin imiiyaeiya sairin mi siya ini komiiyar kauwok boinkiyin, ti paekwosimin yipikin ti kamkiuin mhani hanin witiyin siir nonkwowin siir in siiram. Siya hinina kauwok boinkikin, kira kiriir kamkiuin yomki mi uridim wain iirim simiir dikrimkripki yipiki nu hir whakim. Dimusi rani, sima bidi higiyim. ¹⁹ Mi mhoiyya paekwosimin kamkiu iir nonkwowin siya siir kamkiuin ha yomiwakiigiyin mi siya sasaeyim wai nwowim ina yikrimkripkiyim. Mi siya simiirin ha haiyin mi ina yitnoudnankaigiyim siiya iya sair hiriir pi nikwobrombropkiyim hii aiiram, hii aeya nitam. Mi taka siiya iya ya hindara boiniiyioka ya io Adi Komii siya nwo aeya iikamim nuanim simiir nonkwobumbuninkinam. ²⁰ Mi sima ti sasaeyim kimidiniya iya om komii siir yaba nwowa sair hir ikwobrombrop mi simiir hiiya ta iya sair no hiranki nakiinaniniya ha niyopinaiiniya 320 kilomita hinina yunganaiinam ini inkam mwodigimwodigar yaki owouwin. Iriig

15

Paekwosim iriiyar nwiso dimin biyie iriiyar whiso ini sima nonkwowim

¹ Mi ti dimin taeminim mi nhie aka kara kigim simiir mhoiyan karar kigi diminin nanaakak nwowiyin Adi Komii krimiir Wanin siir om hir

nwowi. Mi karar mi kigi ninomor kouan paek-wosim iriiyar nwiso mapai mapai biyie iriiyar kwiso yipiki iikam imiir nonkwobumbuninkini simiir nonkwowi. Mi ti dimin biyieyim nua hiriir namkii mi iikam imiir nipiimpari mi mhoiiya Adi Komii siir ioa wi haniiingin digii. Mi ti dimin bibiyieyim yim wa digiguskii.

² Mi mhoiiya kara kigi diminin whii komii solwarananin mi ti diminin ini opnainan ywowin paeya ini siir hirar niugaiya. Mi kara whii komii solwara saiir kigiyin mi kara iikamim wraisu biyie saika nwowim simiir warar yinkin kigi mi diminin siir hiriinan sima niibir ikin mi siir diminin hainmamakuwi ikin, sima yaii simaka niniigim mi simiirin iikam imma hainurur haiginiu. Dimusi rani, sima simiir inig imiir bi hainankim. Sima ini whii komiiya solwara nikiuwiya ini saiir nokwowim mi gitam sima haiyikwowim yim Adi Komi siya hauugikim. ³ Mi sima ti gitam Adi Komi siya hauugiyim simiir nonkwowim mi sima kimidiniya mwaiya Adi Komii siir miyan inkamin Moses nikiuwiyyin siya winkiya bidi bidiniya saiir waokim mi sima inkamin sibsibnanin siir mwai air warar mi wao. Sima ti hinina waokim,

Adi Komi krimiir inkam komiiyin kirie whiekakim ini kinakinar nonkwo digim mi dimin taeminim kira tiriym yim wadiekinairgim. Iikam krimiirin ini kirar Kigirkakin. Mi digworaekwowim bidi bidinanim mi tariinan nwo ikim mi mhoiiyan ikim yim ini iriipi hiriinan kirar mi kigirkakim, dimin taeminim kira tirim yim wadie kinairgim kirarin kaimwokikaimwowaиргин.

4 Kiriir inigin wi nhingga hainani? Iikam whiekakim wi kiriir inig iirrarar hainani sima wi kiriir inig iir hainani krímiir Biyan Inkam Komii nwíruwan. Mi sima wi ha boini, kirie komiigakin ini kirar ywowiskiyin. Dimusi rani, inkam nwíruan wadiekí wadie nwowin ini kinakinar ywowiskiyin. Mi ta hiriinan saiirsika sima wi dimin taemin kibi kibiyim wi simiir asi kigi.

5 Mi sima waowa saiir mhoiiyan mi karar kigi omaka Adi Komii siir inig hainaniya Adi Komii siir om hírana hindara haiwaonisugii. Mi kara maeyauwa Adi Komii siya nídwokaiiya ini saiirar kigya. **6** Mi ti paekwosim ırriyar nwiso dimin biyie ırriyar whiso sim nonkwowim yim ta omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir hírankar yapninanini. Mi yiuism sima niyyim whisinankinaırgim mi sima ini hindara kigninyam. Mi piuwopim sima kikogim gol piuwopkinaırgim. **7** Mi sima ha napnaniniyim mi ti dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae diríraerariyim simiir nwír ieya hauugi twowim ırıra ti paekwosim ırriyar nwiso imir. Adi Komiiyin yipikin hiriayar nwoyokiyokiikaeyamiyin siya ini iowar nikí okripkaiyin. Mi ta siir iowa ha ninkpitkiya mi ini op yimbiyama ti two ırriyar iso simiir yainaú hir mi ti two ırriya iso ini mirkimirkar yinkinkiyim. **8** Mi Adi Komii siir kirieya saiir paowiiya mi siir dimin miyyik miyyikim paenan niuyaeyim ini ta omaka Adi Komii krímiir Wanin siir inig hainaniya ini saiirar yinnyokiigya. Mi inkam

nwirki ta omaka Adi Komii siir inig hainaniya wí saiir nikí apnínopkainam tani mi wí ti dimin biyie ırriyar whiso paekwosim ırriyar nwís ima nonkwowím wí simar digii. ıriig.

16

Mi paekwosimim ti dimin biyieym ha haiyim two hirankin mi simiirin ina yitkiigiyim nua tiriir

¹ Mi mhoiyya karar wakaeki yai kwíra omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiir híranki kau-wok boınkii ti paekwosim ırriyar nwiso simiiram. Kima warí two ırriyar iso Adi Komii siir io aeya nwokaiyim simiir haigi mi simiirin nua híriir ditkiigi.

² Mi biigí biiyan paekwosimín siir twowa ha haiya mi siya saiirin ina yamí ininaokiigiyá nua híriir mi ti iikamim yípiki ti wraisu biyieyin siir inig iir hainaniyim mi diminín sima niibir ikin siir hiriinan mi diminín ti wraisu siirin hainmakiuwiyin siir hiriinankak nwowím simiir piúim mi ti diminín wí yhiyopnan simiir piú imiir nauni aogrirginii. Mi sima wí kimbipisu prasae kin tani mi wí paowaiyar nasae pisnami.

³ Mi karar swoki kigi paekwosim nwísakan ti dimin biyieyin siir twonau nwokaiyin pi naokiigii mi siirin whii komiiya solwara nikiuwiya híriir yamí aomaigi. Mi opa ini nhieaırgar yıkpitmaigiyá mi dimin taeminim sair nwomaiyim yim ina yaokaokiyim.

⁴ Mi karar swoki kigi paekwosim nwoimakain ti dimin biyieyin siir twonau nwomaiyin pi híii mi siya ina yamí aomaigiyin yab komii komiiyim mi ieno ienowím simiir mi sima ini

nhiekı yikpitmaigiyim. ⁵ Mi karar swoki wakaeki paekwosimin yipikin ti opim simiir kigriraowiyin pi boinkii, Adi Komii, kinakinaargin wadieyin. Mi ti diminim kira tirkiyim op aiir tirbugiyin yio min niisiimauugın kira wadikeiwadieyar sibgu hidikin mi ta hiriinan nonkwobumbuninkina ti iikam hiriinanım simiir asi nonkwobumbuninkinkim. ⁶ Kira wadikekin. Dimusi rani, biiya tiki iikamim sima Adi Komii siir iikamim mi kiriir profet inkam ikim simiir nisomsom aokaokim mi simiir nhieya ina yaokiinaiinama. Mi ta hiriinan saiirsika kira op aiirin nhiekı nikpitmaigiyam asi tirkın sima kwiyaeyam. Mi ti dimin biyieyim simiir yamdi swoki iigonam. ⁷ Mi karar mi wakaeki inkamin hiiya nae Adi Komii siiram haigin inkin imiiyaeiya saiir kingiin nokwowin pi kauwok boinkii, ihı, Biyan Inkam Komiiyin Adi Komiiyin kirie komiigakin dimin taeminim kira tirkiiyim, simiiram, simiir nonkwobumbuninkinam mi simiir yamdi swoki iigonam yim ini ywokiyim.

⁸ Mi karar mi kigi paekwosim nwiiyakaın dimin biyieyin siir twonau nwokaiyin pi naokiigi mi yio ini bie iirar yauni aokinuwın mi iikamim simiir piüm ini ti bieyin siya whwokiya ini saeyer whwogrimgrirgiyim. ⁹ Mi ta yhiyopnana simiir niugrigrigiya mi sima Adi Komii saikar yinougwo ti dimin hiriinanın simiir tirbugiyin siirsi. Dimusi rani, ti dimin in iikam imiir tirin yio Adi Komii siyar kigirkakin. Mi sima ti dimin biyie hiriinanım simiirin digumii bi haimriyugigim mi Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyokna apkim mi siir inig iir bi mi hainankim. Niingaka. Sima ini simiir kwoin biyie iirar napkripkaiyim.

10 Mi karar swoki kigi paekwosim iriiyaraka in
ti dimin biyieyin siir twonau nwokaiyin pi
naokiigii mi ti diminin ini ta ipiyya ti wraisu
biyie ieya nidiwokaiiya ini saiarar yauni
akainiya mi iyya ha nita ini ti nuim ti iikamim
simma nwowim siya kigirkakiyim ini simiira
yiumuiuguskiya. Mi iikamim ini simiir kwiriya
imiirar kaupikrimkripnamim. Dimusi rani, simiir
piuim pi kimpipisugim. **11** Mi simma Adi Komiiyin
ninomor kou nwowin siir asi ninouugwokin.
Dimusi rani, ti simiirsika. Mi simma dimin biyieyim
simma tirim simiirin digumii bi haimriiyugigim.
Mi simma ini simiir kwoin imiirar napkipkaiyim.

12 Mi karar mi kigi paekwosim iriiyar nwirakan
dimin biyieyin siir twonau nwokaiyin pi naoki-
igii. Mi ti dimin biyieyin ha naokiigiyin ini ie
Yufretis siiarar yauni aomaiyiun mi ti ieyin ina
sinkai iuguskiyin mi siya ha ninkpitkiyin mi ini
inkam komii komiiyim nuanim simiir siyuuar
yasae owiuguskiyin inkam komiiyim maeyauwa
bieki nitiya hiranim simiir siyu nwowam, simma
nitam. **13** Mi karar kigi ti uridyiu biyie nwoimim
owak nimbiyamim. Mi ti owakim ka siir yai
hiranki nitkim mi wraisu biyie ikin mi ti wraisu
biyieyin ha dapiyin profet niksise. **14** Yim ti urid
yiu biyieyim yim Setan siir isid ieya, yipiki ti dimin
kirie komii komiiyim simiir tiriym. Mi ti uridyiu
biyie nwoimim ha namim iikam imiiram yipiki
iikamim hinda tindanim ti nu iirar nwoirkakim
simar kigirkakim simiiram simiir kwoin imiir
kiyaiyam mi simma iripa haingiriyu onaniyam yaii
Adi Komii saika niniyyam iyya yipiki Adi Komii siya
nwowana kirie komiigak mi simiirin siya nimbin

yaii saika ninkikin iniiyam.

¹⁵ Kara Jisiskin, karaigin ti kiriir boinkiyin. Kara wa nitsauuwi, kira ninokninkin tanı iiya kara nitana kara wi hiiyan inkamin si hinin niti. Mi yipiki sibgu nokworinukripkaii mi dimin taeminim mhoiyya nitanim simiiram nwokwokini sima wi maarginmaarga nwowi. Mi sima wi ti diminim nimbiyamim wi simiirsi ntidid rani, inkamin yiuis karamae nwowiyin mi parura ha napnaniniiyin siir hiriinan.

¹⁶ Mi ti uridyiu biyie nwoimim ti inkam komii komiyyim simiirin ha nikiuuna digim mi sima maeyau kwiruwar ywomimir ta maeyauwa ha dapika Hibrumi yaigina Amagedon.

¹⁷ Mi ta maeyau kwiruwa iripa sima nangiriyiu owouwa saiir mhoiyan karar kigi, paekwosim iriiyar nwisakain dimin biyieyin siir twonau nwomaiyin pi naokiigii mi yim ti diminim ha naokiigiyim yim ini opuda saiir yainau yamkiyim. Mi mhoiyya inkamin, omaka Adi Komii siir inig hainaniya ipiyya Biyyan Inkam Komii siya nidwokaiiya saiir kingiin nokwowin siya ini komiyyar kauwok boinkiyin, ini wakaeyim, ini digi dig ywokiyin. ¹⁸ Mi karar kigi sinana sinankiya mi hinda tindan ini warar yiuyayokiigiyin mi diya ha tiokiya mi nuin pranae pranae bi kiisiskikin. Biyya niinin hiriinan bi nitkin. Niingaka. Tiki niinin yio ini iki niinim biyya nitim ini simiir haiburim. ¹⁹ Mi nuin komiigikomii ha kiisiskiyin mi om komii Babilonin ha imii ha imiiyim whoima yiinikibimbiirgi mi om komii komiyyim iki hinda tindanim yim ini biyieyar ywokiyim. Adi Komii siya ti dimin bibiyieyim om komii

Babilon hiran iikamim sima tirim simiirin bi naingwo owouugin mi iowa siya nwowa ini opa mobin op kwiyaeyin hiranki naokiinaiiniya ini saiir hiriinan ywowa mi ti siir kwoinbudin siir iowa ha naokiinonkwokwoswokiya ini ti om komiiyin siirar yauuni aokiniyin. ²⁰ Mi nuin komiigi komii ha kiisiskiyin mi mhiu whiekakim mi mhiugribsisimim whii komii solwara saiir nidiwodwomaiyim yim ini whii komii solwara saiir hirankar kigugugiyim. ²¹ Mi mhoiiya karar kigi ais komii komiiyim pi nikiigiiinaiinii siiyanan. Mi ti aisim nikiigiiinaiiniyim ninomor kouankin simiir hikim 50 kilokim mi iikamim nuanim hinda tinda nwowim yim ina tioidwomaigiyim. Mi iikamim kimidiniya Adi Komii siir yigbumbu. Dimusi rani, ti aisim simiir nauuni itniyim yim miiyik rani. Iriig.

17

*Hii nanaei wig komiiya saeya hik prasae prasae
bi haiga*

¹ Mi mhoiyan ti paekwosim irriyar nwiso yipiki dimin biyieyim simiir twonau nwokaiyim simiir naokiigiyim simiir nwirin ha nitin kariiram mi siya ini boini, kira mi kara wi krirar nami mi kara kiriirin wi dimin biyieyin Adi Komii krimiir Wanin siya tiri wig biyieya hii nanaeiya saiir kara wi kiriir nisisimauui saeya ti om komiiyin yab komii komiiyim simiir kingiin miriiyin ya saiir nikrigin. ² Mi inkam komii komii whiekakim yipiki iikamim hinda tinda nwowim simiir kigirkakiyim yim sima saika iripa piu bidi ywowim. Mi iikamim hinda tinda nwowim ti nu iiirar, simiirin saeya tirkim

tı hiriinan siyiuin saeya tırın siir tirim. Mi iinok iinokin simiir kwoinim saeyar kiyagim.

3 Mi siya kariir kwoinbudin siirin ha haiyin mi krira ina yamwo mi krira niimau boskwokiboskwoin inkamki nwo karamae nwowin siir hiriir yimbiyam. Mi karar kigi wig ira wraisu komii ırın yipikin paridnan nwowin siir idwo hir nidwowi. Inig kasa rani, siir piu air nwowim mi ti inigim yim Adi Komii siir nigbumbu dap imia. Mi mwoim siir nwowim yim iriiyar whisko. Mi honim siir mwo imiir nwowim iuurgim. **4** Mi yiuisa ta wig aeya niiya ya wirnan paridnan bidi wokiiwomwita. Mi dimin kibi kibiyim saeya piuayim mikin minim mi rin minim yim golni arar nokwokwokim. Mi mobin saiir hina aeya nonkwowin yio golni nonkwokwokin yio kam imiir kiyaiyankin dimin biyie sima tiram. Mi ti dimin biyeyim io Adi Komii siya nwowam tiriylim mi ti dimin biyeyim saeya tirim kam aka hii saeya nanaeyim mi ti dimin hiriinanim yim ini opni hanin saiir mob iiir nwomaiyim. **5** Mi kara kigiyin inigin saiir mwo hir nwowin yio hinina boinkin, takawiga ya om komii Babilon siir nikriga. Saeya wigim hii nanaeiyim simiir apuga. Mi saeya iki iikamim hinda tindanim yipiki dimin bibiyie whiekakim simiir tiriylim simiir apuga. **6** Mi karar mi kigi saeya op biyie bidi mi kwuyaeya. Saeya dimusi bi whaowaeka, saeya wigkamim yipikim Adi Komii siir yai imiiram naingwo tibmii kiinim mi Jisis Krais siya simiirin hinina nanaakninkiihaiginium sima simiir wakaeyokna apikim mi saeya simiir nhie imiir kwuyaekim. Mi simiirin ini saeyar yisomsom

aokaokiyim mi ti hiriinan saiirsika saeya simiir nhie imiir asi kwiyaekim. Mi kara saiirin ti hiriinan kigin saeya ti hiriinan tira mi kara ini hindara yanaakiyin. ⁷ Mi ti paekwosimin ina swoki boinkiyin kariir, kira ta wiga saiir saiira dimusi naingwokwonanaei. Saiirin wi kara boinmauuwi kiriirin mi wi kara nanaakninkiihaiginiwi hinin saeya yipika mi ti wraisu biyieyin yipikin mwowim iriiyar whisa nwowin mi honim iuura mi owin ta wig aeya nidwowin siirin iriipi hiriinan. ⁸ Mi ti wraisu biyieyin biiya kira kigin irkak niki owin nu tir mi tariinanin siya bidi yaonamim. Mi siya wi sipi niti ti ieyin mwis karamaeeyin siir hirankin mi siya nami mi siirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkinkii. Mi iikamim nuanim yipiki simiir inigim siir yokwo aiir haigin karamae nwowim biiya siya nu ninomor sowiir nonkwokwowa, sima siir kigi sima wi hindara nanaaki. Sima siir kigi mi sima wi pi nanaaei. Dimusi rani, tiki wraisu biyieyin nu tirin kwiruwar nwonomakin mi tariinanin siya nwo rani. Mhoiyya siya swoki insiin idowi mi siya omwaiyar swoki waiyaei mi sima siirin wi haini kigi.

⁹ Mi iikamim sibgu ninomokninkiniyim kima ti dimin hiriinanim simiirin sibgu daengwo omok. Mi ti mwo iriiyar whiso yim om komii komii iriiyar whiso yipiki iikam ima mireiyim mhiu iriiyar whiso sim, yim sima. Mi ta wiga ti wraisuin siir idwo nidwowa ya min nikriga ti om komiiyin ti wraisu ieya nwowin siir. ¹⁰ Mi mwo iriiyar whiso yim inkam komii komiiyim iikam imiir kigirkakiyim yim sima. Mi ti inkam komii komiiyim simiir kam iriiyariim bidi yaonamim.

Nwirin ti siyairstin ti tariinanar nwowin mi nwirin yio iikam imiir nikî kigrirao rani, yio ina nikî own. Mhoiyya siya nwowi mi siya wi ii priei kigrirao rani. ¹¹ Mi wraisu biyieyin yipiki biiya nu tir nikî own mi siya ii priei bi nwokin, siya iriiyar nwoimakan iki inkam komii iriiyar nwiso simiir nwirin. Simairgim iikamim nuanim simiir kigirkakiyim. Mhoiyya siya nami, wi siya tirbuwi.

¹² Mi hon iuuriim kira kigim yim ti inkam komii komii iuuriim yi simiir nikrigim. Sima inkam komii komii bi nikî okim mi mhoiyya sima wi inigak simbi nwowi ti wraisu biyieyin saikan mi sima iikamim nuanim simiirin wi ii prie kigrirao rani. ¹³ Mi ti inkam komii komii iuuriim sima wi kwoin whiruwar nwokii mi sima simiir kirieya wi wraisu biyieyin wi siir asi hauugii mi simiir igsopa wi siya nokwokairinanaowidi simiir dimin taemin imiir kigirkakim. ¹⁴ Mi ti inkam iuuriim mi inkamim sibsibnan ikin sima wi simbi ninii yaii mi siya mi iikamim yipiki simiir kwoinim sima kiyaiyim mi siya nikunam mi sima ha naingwo tibmii kiinim, ti inkam biyie iuirim wi sima nonkwoninwomwirninkini. Simiirin sima wi dimuni nonkwoninwomwirninkini tani, Adi Komii siir kirieya siyar hauugika mi sayaırga inkam komiiyin iki iikamim hinda tindanim mi yipiki iki iikam nhirim sim kigrirao wiya.

¹⁵ Mi ti paekwosimin kariirin hiriyyar kintirinu boinkripkai, ieyim kira kigim wiga hii nanaeiya saeya nidwowa maeyauwa saiir kingiin nwowim yim tiriiginim yim min nikrigim iikam whiekakim maeyau maeyauwanim mi iikamim yipiki yaiginpai yaiginpai boiniyim yi simiir nikrigim.

16 Mi hon iuurim kira kigim mi wraisu biyie ikin, yim ioa ta wiga hii nanaeiya iikamim simiir kwoin imiir kiyaiiya yim io sair nwokim. Mi sima niti, iki sair dimin miyiik miyiikim wi sima nini iskin priigin iuwi mi saeya wi wiga piu parura nwokiya wi sair hiriinan nwokii. Mi mhoiyya sima sairin wa nisomaowi mi sair kipim wi sima naenami. Mi mhoiyya iki dimin taeminim nwokiyim simiirin wi sima nikomnamgin swokii. **17** Sima wi ti hinina tiri. Dimusi rani, simiir kwoinim wi Adi Komii krimiir Wanin siya kiyaii mi sima wi diminkidiminin Adi Komii siya boinin wi siirgisiir asi tiri. Mi sima wi siir kwoin iirarar napi mi sima wi kwoin whiruwar nwokii mi wa kiwakii wraisu biyie iiram siya kigirkakim simiirin mi wi yaiyim biiya Adi Komii siya boinkiyim wi simar nimbiyamkakii.

18 Mi ta wiga kira kiga ya min nikriga om komiyyin yipiki iki inkam komii komiyyim nuanim sima kigriraowiyim simiir kigriraowiyin ya siir nikriiga. Iriig.

18

Om komii Babilonin Adi Komii siya tirbugikin

1 Mhoiyan kara kigi paekwosim nwirin Adi Komii krimiir Wanin siir omanin pi niti. Adi Komii siya bidi hauugiyin siirin kirie komii mi siya hapi biek namisi whwoyakikin mi nu whirkakin ini warar whwoyakiyin. **2** Mi siya ha nitin ini komiiyar kauwok boinkiyin, saeya tariinanin bidi yikiigya om komii Babilonki biyie si nwokiya siir hiriinan. Saeya bidi yaonama mi tariinanin uridyiu biyeyin mi uridyiu bibiyie ikim, Setani

isidin siirim mi ipiyin bibiyie ikim yim ini sair
hir nwokaiyim. ³ Tiki digworaekwowim ina
yimbimbiyyamim. Dimusi rani, iikamim omom
omomanim uridyiu biyie siir inig iir hainanim mi
yim tiriiginim yim hii saika bidi yanaeyim mi sair
op biyie aiir kwiyaekim. Yim ti inkam komiiyim
komii iki omom omomim sim kigirkakiyim ti nu
iirar nwowirkakiyim yim iripi hiriinan sima
saika iripa piu bidi ywowim. Mi iikamim omom
omomanim yipiki digworaekwowim sim haiginim
umir simiir haiyim mi sima ini umir simiirsiyar
mi haiyim. Dimusi rani, saeya minam naingwoka
ti digworaekwo whiekakim umir simiirsi haiyim.
Dimusi rani, saeya minam naingwoka saeya dig-
woraekwo whiekakak nwowi mi saeya wi wadie
nwoki sibgu owim mi wi sair kwoin iirrarar nwoki
apim.

⁴ Mi karar mi wakaeki inkam nwirin Adi Komii
siir om hiranin siir yaiya pi boinki, siya ti hinina
boinkikim,

iikamim yipiki kariirim kima ta wiga yipika biyie
nwowa sair haiburgig mi siyu biyie saika
kipi tir. Mi kara pi borisopi kima saika
ninkin onkwobumbuninkinim mi mapai
mapai saika haiyim. ⁵ Saairin wi kara
nonkwobumbuninkini. Dimusi rani, ti
dimin biyieyim saeya tirim simiirsika
mi dimin biyieyim saeya tirim yim ini mhiu komi-
inan hiungiyim.

Mi Adi Komii siya sair dimin biyieyim simiirin
wi naingwo owouu rani. ⁶ Kima ti dimin
biyieyim sairin wi yamdiyar swoki tir ti

saeya nikî tîrim iikam nhîrim simiir, simiir hiriinan.

Mî dimin biyie whîrin saeya tîrin kîma wi sai-
iarar ti swokî tîr. Mî biiya saeya hauu
kwiyaeyim kîmiirin op biyieyim kwiya
whaowhaeiyim irira irira

mî tariinanin kîma saiirin op biyieyim kwiya
whaowaeiyim isisa hauu kwiya haiginiu.

⁷ Biiya saiir inigin komiiyar nwokin mî
saeya saiir kwoin iirar napkin mî saeya
wadieyar sibgu oka.

Mî tariinanin kîma saiirin dimin biyie tîr mî wi
saiir piu aeyer nwokî kimpipisugiyim

siyuin saeya tîrin saiir kwoin iirar saeyer napin
mî biiya saeya sibgu owin siir hiriinan.

Dimusi rani, biiya saeya hiniina boinka, kara
ti tîr nidwowa ini wiga inig komiigaka
iikam imiir kigirkakiya ini saiir hiriinan
ywowa. Kara iki wigim simiir kamim
naonamim simiir hiriinan tani mî kara wi
maigrimaирga nwo karam nwo rani, dimin
taeminamin. Niingaka!

⁸ Mî ti dimin biyieyim saiirin wi ii kwîra nîpîmpari
saeya wi makî nii mî saeya wi pi naowi mî
saeya wi mhiigi naowi mî kamim saiir pius
biyieya wi paenau kabitkaigii.

Mî ti dimin biyieyim om komii Babilon siirin wi
simâ nonkwonînwoimwîrnînkîni. Dimusi
rani, Adi Komiiyin yipikin Biyan Inkam
Komiiyin yipiki wi iikamim hapaiiranim
simiir hidi siya kire komiigakin.

⁹ Mhoiiyan ti inkam komii komiiyim iikamim
hindâ tindanim simiir kigriraowiyim, simâ hii

saika bidiya yanaeyim mi digworaekwo miyyik miyyikim saika bidiya yinidnokwokwo haiyim. Sima wi paowiya saiir piu aiir nowiiya wi saiir kigi. Biya sima mi saeya sima saiir kwoin imiilar napkim mi sima wadieyar mi sibgu okim mi tariinanin sima saiir kigi mi sima wi maigimaiga nwo rani mi sima wi saiirsi noui. ¹⁰ Sima wi aru hirar nokwokaowi. Dimusi rani, sima ta pae biyieya saiir niua wi saiirsi nididi. Mi sima wi ti hinina nouuboboini, aiyo! aiyo! Tiki dimin biyie hininin om komii Babilon siir tirkiyin yim miyyiknan tani. Biya kira inig komiigakar niki okin mi biri kimiminkikin kiriir iikam imiirin Adi Komii siya bidi bugiyim dimin biyieyim kira tirbuwim simiirsi.

¹¹ Mi iikamim omom omomanim yipikim simiir digworaekwowim umir haiyam minim om komii Babilon hir, sima simiirin ha kigi bidi tirkuyim. Mi sima wi simiirsi noui. Dimusi rani, simiir iikamim wi ti simiir digworaekwo imiir sain tani. Yim budi bugiyim. ¹² Mi ti iiyim saeya wi gol silva mi siyya kibi kibiyim yipiki iikamkim sim sainiyim umir komii komii mi mikinim siyawis miyyik miyyikni nonkwokwowim mi yiuis whisinan kibi aka mi yiuis pariidnan paipai ikim mi yiuisim hindara kigninyaei ikim mi paridnan prainan wokiirintio ikim, wi simiir saini. Mi paeyim piuii miyyik whakiyim dimin taeminim wraisuin elepen dapiyin siir nasim simiir nonkwokwo ikim mi paeyin umir komii mi sainiyin si mi onkwokwo ikim mi aiyini mi onkwokwo ikim mi brasni mi onkwokwo ikim. Mi siyyam wadie sibgu kigiyim hindara haingitiropkai ikim. ¹³ Mi sima paeyin

sinamon dapiyin siir is aiir bidi mi haiyim mi
 mairakwo namsuopaiyim piuii miyyik whaki ikim
 mi dimin taeminim nae idwo sima haiginkiyyim
 ha dapiyin spais mi wain op aka mi praua mi
 wit mi bulmakau, sibsib, hos mi dimina kanana
 trela nikiuwiyyim mi inkam kiingikiin ikim mi
 wigim whisarii mii mirii ikim. Mi ti dimin taemin
 hiriinanim simiirin bi swoki saengikim. **14** Mi
 kamim hiran digworaekwowim umir hαιiyim sim
 mriyyim sima sair boinki, biiya kira kopaksimar
 nwowa, kira wig ırpakiyin bimbieuwi bi nwoka mi
 kira dimin taemin kasakasam bi naengwoka mi
 tariinanin kira ini waibiyie yamwo iua. Mi dimin
 miyyik miyyikim iikamkim sima sainiyim umirni
 mi dimin kibi kibiyim kira piuaimwamwanim yim
 bidi digiyim. Yim wi kiriiram swoki hainani
 rani, kira swoki haiyam niingaka. **15** Mi ti
 kamim simiir digworaekwowim umir hαιiyim yim
 wi aru hirar ntidokwokaowi tiriiginim ti sair
 nipiimparim wi simiir pi nipiimparisi mi sima wi
 sairsi noui. **16** Sima wi ti hinina nouuboboini,
 aiyoh! aiyoh! Ti omin Babilon nikiuwiyyin biiya
 siya bimbieuwi bi nwokin siya ta wiga yipiki
 yiuis whisinan niiya mi yiuisa pariidnanim hindara
 wokiiwomwitatim sim niiya sair hiriinan
 nwokin. Piuai miyyik miyyikim golni nonkwok-
 wowim mi siiya kibi kibi ikim mi mikinim umir
 komii saini ikim yim kinakinar piuainakim. **17** Mi
 tariinanin tiki digworaekwo kibi kibiyim biri
 konkwickim, yim ina tirbu iuguskiyim. Mi
 kamim yipikim siyaii kigriraowiyim mi kamim
 simiir mriii ikim mi iikamim yipik siyaii imiir
 ninidwodwowiyim, yipik digworaekwowim sim

haiiyim whii komii solwara hir umir haiyam mi iikamkim sim sainam, sima ini hapi aru hirar yokwokaokiyim om Babilon siirin. ¹⁸ Mi sima hapi aru hirar nokwo kaokiyim om Babilon siir niunamin mi sima ini komiiyar kauwokiyim, om whirkin ti siir hiriinan wadie bi nwokin biiyan mi ha nitiyokiyokiiyin mi tariinar yadigniyin. Niingaka. ¹⁹ Mi sima sin ha masim mi ina youuboboinim, krima ti om komiiyin siarsi nouumwamwani. Dimusi rani, kamim hinda tindanim yipiki siyaii tiriir nikropkiyim mi sima umir prasae bi haigim digworaekwowim sima haiginaniyim tiriir simiirsiyin. Mi tariinanin biri kimiminkikin ti om kibiyin bidi tioidwomaigiyin.

²⁰ Mi wim kima iikamim yipiki Adi Komii siir om hir nwowim wim kima ini maergimaergar nwowim. Mi wim kima iikamim yipiki Adi Komii siya nimbinim siir mii aiir mriiyam mi wim kima ti profet kamim yipiki Adi Komii siir yai imiir boinmimauuim mi wim kima iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir sibgu wakaeyokna apim, wim kima maergimaergar dwoki. Adi Komii siya om Babilon siirin dimin biyie bidi tirin, siya saair yamdi tirkin, dimin biyeyim biiya saeya tirim simiir yamdi.

²¹ Mi mhoiiyan karar kigi paekwosim komiigi komiiyin siya siiya komiiyin nhirkaknanin siir hαιi mi ti siiyan ini aeyowienan ywowin mi siirin kimidiniya whii komii solwara saair whii idopwonyaki idopwoniya hiriir ha nami kabitmaigiyin mi siya ina boinkiyin, ti siiyan kara kabitmaigiyin whii komii solwara whii idopwonyaki idopwoniya mi Adi Komii siya om

komii Babilon siirin wí hiriinanar mi tioídwomaii mhoíiya siya wí swoki o rani. Niíngaka. ²² Iikamím yípíki gita tiowiyím mi tiriiginim yípíki mwai waowiyím mi kid masiyím mi tidiyu huni ikim, sima wí swoki it rani, ti simiir swoki tíram. Mi iikamím yípíkim mií pai mií pai míriiyím yím om Babilon hír swoki o rani. Mi iikamím wí siiya komiiyín twonid warbrombropiyín om komii Babilon hír nwowin wí siir yai aiir swoki wakae rani. ²³ Mi iikamím om komii Babilon hiraním wí paeya níuyaesiya wí hiriinankak nwo rani. Mi iikamím wí wigkamím nonkwonaeiyím mi yaiya anaupaeni haníin ha naenamiya wí sair swoki wakae rani. Mi iikamím yípíki simiir digworaekwowím simiir haiginim umir haiyam, simaírgim inkam komii komiiyím ti nu whirkak iiiraním. Mi wím kíma iikamím om komii Babilonaním iki iikamím hinda tindaním simiir kwoinim kíma kiyagím dimin bibiyíeyím niksisaeiyím kíma tirim simiir.

²⁴ Om komii Babilonin yípíkin iki om komii komiiyím simiir nikriyín yío Adi Komii siya bidi tioídwomaigiyín. Dimusi rani, Adi Komii krímiir Wanin siir profet inkamím mi iikamím yípíki siir yai imiir wakaeyokna apím yím saeya nisomsom aokaokikim mi simiir nhieya ini nu iiirar prínonoknamím. Mi simiir nhieyím mi iikam whiekakim yípíki hinda tinda nwowím ti nu iiirar simiir nhie ikim. Simiirin kam ima nisomsom aokikim. Friig.

19

¹ Mi ti dimin taeminim Adi Komii krímiir Wanin siir om hír tirkiyím simiir mhoíyan

karar wakaeki, yaiya hapi iikam ombudgi whwonanaokiyyim hiniina whwonanaokii Adi Komii siir om hirin, saeya pranae bi kauwokboinkika, krıma Adi Komii siir inig iirarar hainanki. Krımiirin siya grabaiginugın. Siir inigin komiigi komiigin mi siya kirię komiigakin.

² Adi Komii siya iikam imiirin wi siyu miiyiki miiyik iirarar hidi. Mi siya wiga hii nanaeiya yipika kami kwoin kiyaiiya saiirin bidi hidin. Iikam whiekakim nuanım ti dimin biyieyim saeya tırım sima bidi tıodwomaigiyim. Adi Komii siya saiirin minsi tırkin, ti dimin biyieyim saeya tırım iikamım siir yai aiiram naingwo tıbmiyyim simiir, simiir yamdi swoki tırım. Simiirin saeya bidi yısomsom aokiyim. ³ Mi mhoiiya sima ina swoki boinkiyim, krıma Adi Komii siir inig iirarar hainanki. Mi om komii Babilon siir paowiiya saeya koua hiriirin wi hiriayar nowiyyokiyokinaiinamkrıpkaii. ⁴ Mi mhoiiya ti inkam komii komii kamnwı̄s nwiiyim yipiki inkam komiimi ipiiyim sim nıdwodwokaiyim mi dimin whiiyim kwoin minkakim mi ha niyae dirıraerari ikim, sima ogmwo Adi Komii siir whwonkam ida kingiinar ini waisii hıuıu yipikin siir ipii aiir nıdwokaiyin. Mi sima ina boinkiyim, tiki yaiyim yım yaimwokiyaimwo imairgim krıma siir inig inig iirarar hainanki.

Inkamın sibsibnanın nokwonan, siir wigwı̄s nae komii aeya

⁵ Mi mhoiiya karar swoki wakaeki inkam nwırın Adi Komii siir ipiiya saiir kingiin nokwowın pi kauwok boinkii, iikamım inig komii komiigakim

mi iikamim yipiki inig karamaeyim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim mi siiram naingwokwonanaeiyim, kima siir inig iiir hainanki. Iriig. ⁶ Mi karar mi wakaeki iikam whiekakim iripa maeyau kwiruwa haingiriyu owim pi kauwok boinkii. Sima pranae pranae bi kauwok boinkikim, hapi owieki niswitnaomaiiyim mi dudua aeiya ha kiniyim mi diyaki mi tiokii aka ini hiniiin ywowin. Mi sima hiniiina kauwok boinki, bidi wakaekiyim, kríma Adi Komii siir inig iiir hainanki. Siya siyaargin kirie komiikakin mi dimin taeminim ini siyar kigirkakim. ⁷ Kríma maírgimaírgar dwo mi siir inig iiir hainanki. Dimusi rani, inkamin sibsibnanin siir wig aiirin wi sipi nonkwonaei mi saeya saiir píuayıyim bidi diriraerarim. ⁸ Mi sairin yiuis whisinan kíbiya io karamaeya paekwosim siya bidi hauu iiya. Mi ta yiuis whisinana ya min nikriga dimin miyiik miyiikim iikamim Adi Komii siir siyiu iiir sibgu apim sima tirim simiir nikriga.

⁹ Mi mhoiiya ti paekwosimın yipikin nok-wowin siya boinki kariirin, kíra ti digworaekwowitz wínaowid. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nikünam ti inkamin sibsibnanin wig nonkwonan siir nae aiiramin sima wi maírgimaírga nwowi. Mi siya kariirin ina swoki boinkiyin, tiki yaiyim Adi Komii siргisiir yai imá. ¹⁰ Mi kara ti yaiyim siya boinkiyim kariir simiir wakaekiyin mi kara ogmwo ha waisii hiunanaininamín mi kímidiniya siir inig iiir hainan. Mi siya kariirin ti hiniiina boinki, kíra kariir inig iiir kípi hainan! Adi Komii siir inig iiirrarar hainan. Kara Adi Komii siir miriigin kiriir hiriinan mi kiriir nomiiyau ikim

yipiki Jisis siir yai imiir wakaeyokna apin mi siir yai imiir boinmimauuim iki iikam nhirim sim. Mi ti yaiyim Jisis siya nanaakninkiihaiginuim yim ti dimin taeminim yipiki wi profet kamim simiir whinkinsis haiginuwi sima boinmimauuwam mi Jisis Krais siir yai imiir nanaakninkiihaiginuanim yim sima. Iriig.

Inkamin hos whisinanin si idwo nidwowin siya

¹¹ Mi mhoiiya karar kigi Adi Komii siir omiin siir anowin pi haiwaokii mi hos whisinan irin yio hirar nokwobi. Mi inkamin siir idwo nidwowin siirin hinina dapkim inkamin yipikin siir digworaekwo imiir sibgu kigriraowiyin siya. Siya wi tikinim siyiu miiyik sibgu apiyim wi simiirrarar tiri ti hiriinanin. ¹² Siir nhwonan hapi paeki namisi iuyakikin. Mi pagram siya haiginim yim ini inkam komii komiiyim nu kigriraowiyim sim haiginim ini simiir hiriinan ywowim. Mi siir inigin ini siir mwo iiirar winin. Mi ti inigin siir inig mwoki mwowin yio sasar ninokninkin iski. Inkam nwirki siir wara swoki inokninkin tanı. ¹³ Mi yiuis bripriya siya niiya ya biiya nhie opa sair tibgimaiga. Sima siirin ha dapikim, Adi Komii siir yai. ¹⁴ Mi iikam whiekakim Adi Komii siir kamim yaii niniyyim simiirim sima ina siir mhoiiyar sidkaekiyim mi hosim sima nidwodwowim sima niiyim yiuisim whisiwhisinankinaргim mi yiuisim bimbui rani mi simiirin io minsim whirki bi swoki kiyiprinusrankim. ¹⁵ Mi karar kigi kamkiu bripriyin io mhanan witin siir yai hirankar nimbinaninii. Mi siya iikamim hinda tindanim simiirin wi siir hampimpit aokaowi. Mi ta sair mhoiiyan iikam imiirin wi siyar kigirkaki mi siya

simiirin wí swoki onkwo whíigi rani mi siir igsop aiirin wí inkam nwírkí mi okwokairiinanaowid rani. Siya simiir kigirkaki, wí inkamin bulmakau kigriraowiyín mi paekopin siya nonkwowiyín wí siir hiriinan kigriraowi. Mi iikam ímiirin siya kigriraowi mi tiriiginim yípíkim Adi Komii siiram wakaeyokna ap karamae nwowím yím wí siya tioidwomaii inkamin yípíkin iya wain kimaiiya saiir nokwokai okwobrombropiyín wain hi aiiram siir hiriinan. Mi ya tariigina ya Adi Komi siir ioa siya nwowi siir sau omom ímiir simiirin wí hiriinan nokwobrombropi. ¹⁶ Mi inigím siir yíuis aiir wíním mi siir paimwo mi wí íkim yio tí hiníina boínkın, iikam kigirkakan inkam. Biyan inkam komii komii kigirkakan inkam.

¹⁷ Mi mhoiyya karar kigi paekwosím nwírin bieyín siir bopwonau hírar nokwokaii mi siya ípiyínim kougíkou siiniyím simiiram yíkiugi mi siya simiiramin pranae pranae bi kauwok boínkíkin, kíma tí ípiyínim kíma wít mi tí naeyím Adi Komii siya diríraerarím simiirin íripár wini haíngiriyíu ídwo aeni. ¹⁸ Kíma wí iikam whiekakím simiir kíp ímiir naei, kíma iikam whiekakím nu kigriraowiyím mi kamím yáii níniyiym simiir bii nwo íkim mi kamím yáii níniyiym kíre komii komiíkakím mi hos íkim mi kamím simiir ídwo nídwo íkim. Mi iikam whiekakím yípíki mii umíram mírii íkim mi iikamím yípíki hinda whisarii mii priimíriiyím mi iikamím inigak íkim mi iikamím inig karamae íkim, simiir kípím wí kíma naei.

¹⁹ Mi mhoiyya karar swoki kigi wráisu

biyieyin mi inkam komii komiiyim ti nu iirar nwowirkakiyim mi kamim simiir kamim yaii niniiyim simiir kigriraowi ikim sima iripa maeyau kwiruwar haingiriyu idwo. Sima inkamin hos whisinanin si idwo nidwowin mi kamim yaii ninii ikim yaii simaka ninii. ²⁰ Mi ta sima niniya sair mhoiiyan tiki inkamin yipikin hos whisinanin si idwo nidwowin mi siir kamim yaii ninii ikim ti wraisu biyieyin mi profet niksaesae ikin yipiki biiya diminin kirie komii komii tirim wraisu biyie siir whwonkam ida iikamim simiir niksaeyam hiriinan saiarsi haiyim mi sima wi ti diminin hainmakiuin, simiirin sima bidi yonkwowim. Wi siir inig iiir nwoki hainanim sima sowiirin ha haiyo mi ina yami itmaigyo whiya paekaka siiya paekakin si nwowa sair. ²¹ Mi mhoiiya ti inkamin hos whisinanin si idwo nidwowin. Mi kamkiuwini siir yai hiranki nimbinaniniyin ti iikamim dimin biyie biyiekakim yipiki ti wraisu biyieyin siirim, ini siya hampimpit aokao digiyim. Mi siya simiirin ha hampimpit aokao digiyim mi ti ipiyinim ha nitim mi simiir kipim sima ini aeni mi simiir mhiyim ini hindara yitipiyimpiyikiyim. Iriig.

20

Setan siya ienau hirin biewiyyim 1,000na nwokaii

¹ Mi mhoiiya karar kigi paekwosim nwirin Adi Komi kriniir Wanin siir om hiranki nitin siya tidiyinin whira nonkwowi mi senin whira mi onkwowi. Tiki tidiyinin yio ti ieyin mwis karamaeyin yio siirgin. ² Mi siya ha nitin kimidiniya ti kain yipiki bidi bidiniya mipug

niki owin siir igsop aiir ini okwokairinaki. Mi siirin Adi Komii siir paekwosim ieya yonkwo mi ti uridyiu biyieyin bii nwowiyin Setan nikiuwiyin, ti inkam biyieyin yipiki biiya Adi Komii siir whwonkam ida nokwowin mi yai yakakiigi saika ninkiyin. Mi paekwosim siya siirin ha haiyin mi ina ikwowaesiigiyin mi siirin kimidiniya senin aini nonkwokwowin saika yinkin kogrinugi hiriayar nwoyokiyokiakaeyamim biewiyyim pariig 1,000. ³ Mi siirin paekwosim siya kabitkaigi tiki ieyin mwis karamaeeyin siir mi siya ti ieyin siir anowin ina haignikougiyin. Mhoiiya siya ie iiir haiburgigi mi siya ha nami hinda tinda mi siya wi ii priei nwo rani.

⁴ Mi mhoiiya karar mi kigi ipiyyim inkam komii komiiniyiim. Mi karar kigi iikamim simiirar ninidwodwokaii. Mi kara simiir kigiyin mi kara kamim mwo imiirara kaigrimkrip aokaowim simiir kwoinbud imiirin warar mi kigi. Dimusi rani, sima wraisu biyieyin siir inig iiir bi hainankim. Mi diminin sima niibirin ti wraisu biyieyin siir whwonkamnan sima siir inig iiir bi mi hainankim mi yipiki siir ti diminin siir haenmakiu karamae nwowim simiir iiina mwo imiir. Mi simiirin Adi Komii siya hidninsiin idwokim. Mi sima mi Krais siya sima iikam imiirin biewiyyim wi 1,000na kigriraowi. ⁵ Mi iikamim Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowiyim sima naowi, sima wi swoki insiin idwo rani, omwai swoki waiyamin takaiiirin. Mi ti 1,000 biewiyyim digiyanim simiir mhoiiyan sima wi omwai haniiingin swoki waiyaei. Tariigina ya Adi Komii siya hidninsiin idwowana iikamim yipiki

biiya naokaowim simiir hidninsiin idwowana biigibii ya saeya. ⁶ Mi iikamim yipiki biigibii Adi Komii siya hidninsiin idwowi omwaiwaiyam yim ti iikamim dimin whirki kimbu karamae nwowim yim sima mi simiir kwoinim dimin whirki bi kimbusig. Sima wi maigimaigga nwowi. Dimusi rani, sima wi swoki ao rani mi wi omin paeniyin siir nam tani. Sima ini pris inkamim simiir hiriinan ywowim yipiki dimin taemin Adi Komii siya mi Krais siya sowiir ninkin imiiyaeiyim simiir hiriinan mi sima mi Krais siya sima iikam imiirin biewiyyim wi 1,000na kigriraowi. Iriig.

Setan siirin Adi Komii siya nonkwobumbuninkini mi siya siirin wi paeya kabitkaigi

⁷ Mi ti 1,000 biewiyyim sima digii mi Adi Komii siir paekwosimin ti ieyin mwis karamaaeyin siir anowin wi haningin haiwaokii mi Setan siirin ti ieyin senin siir hiranka nonkwo iuguskii mi siirin wa kigninkin amki. ⁸ Siya nami mi siya wi iki iikam whiekakim hinda tindanim ti nu iiar nwowirkakim wi simiir kisisana ami, iikamim ti om whiso sowiirim Gok mi Megok. Mi simiirin wi siya nikssisaei mi sima ha niti mi wi iripar haingiriyiu o nami iki iikam nhirim simaka nintiowam. Mi ti iikamim simiir kamim yaii niniyyim wi kasa kasa nwo rani, wi whii komii solwaran siiyinkrinim wi simiir hiriinan nwowi inkamki simiir mwaanim wi dig nwo rani. ⁹ Mi sima aru hiranka napnanii mi wi om komii Jerusalem siir nini kaeyokainii, ti omin Adi Komii siya naengwokwonanaeiyin. Mi sima simiir nisomsom aokaowam kaeyokaii mi paeya Adi

Komii siir om hirana saeya niti mi ti iikamim simiir kamim yaii niniiyim simiirin wi saeya niugrimkrip aokii. ¹⁰ Mi Adi Komii siya Setan siir haii mi siya siirin wi whiiya yhiiyopkaka siiyan paekakin siya nwomaiiya saiir hiriir kabitmaigii. Mi siya hapairin wi wraisu biyeyin mi profet niksisae ikin, wi sima iripar namwomaiyuwi ta whii aiararar. Mi sima hapair nwomaii mi simiir piuum wi kimpipisu prasae kin tani, sima wi hiriayar kimpipisuyokiyokiikaeyami inokin. Iriig.

Iikamim wi Adi Komii siya hidi

¹¹ Mi mhoiyan karar kigi inkam komiiyim sim nidwokaiiya ipii whisinana Biyan Inkam Komiiyin saiir hirar nidwokaiii. Mi nu ninomoro siir whwonkam ida nwowo yo ina kigugugiyi. Mi sima maeyau kwirminkwirmin bi swoki hansrinyiskaigim sima naogwoprakaiyamin. Niingaka. ¹² Mi kara iikamim inig inigakim mi iikamim inig karam karamim kara simiirar mi kigi. Mi sima ha nitim, kimidiniya inkam komiiyin siir ipii aiir nidwokaiyin siir whwonkam idar ini okwoni mi paekwosimin ha nitin kimidiniya yokwowa hir nwowa saiir ini haiwaoni. Mi sima yokwo kwira saiir warar yinkin haiwaoki, yipiki iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiiyim yipikin wi hiriya waiyayokiyokiikaeyami saika simiir inig ima nwowa. Adi Komii siya ti iikam imiir hidi, yipiki biiya naokaowim siya wi dimusi hid rani wi ti diminim biiya sima tirim ti nu iiir ta yokwo aiir winim wi simiirsi hidi. ¹³ Mi ti iikamim yipiki biiya naokaowim whii komii solwara saiir

hir mi maeyauwa paeki niuwiya sae mi aokao
 ikim mi ti iikam bibiyeyim naokaowim sima
 wi Adi Komii siir whwonkam ida nokwowi.
 Mi simiirin wi siya hidi. Ti digworaekwowim
 sima tirim ti nu iiir simiirsi. ¹⁴ Mi ti simiir
 mhoiyan wi Adi Komii siya tioidwomaii ti
 digworaekwowim iikam imiir tiraokaowiyim
 mi maeyauwa iikamim simiir kwoinbud imma nwo
 aka. Mi siya simiirin wi ta whiiya paekaka wi
 sauir hiriir kabitnoudnamaigi mi simiirin wi hir
 tioidwomaii. Mi whiiya paekaka ya kwisaka sima
 naowan aeya. ¹⁵ Mi ti iikamim yipiki simiir inigim
 ta yokwowa ti iikamim yipiki Adi Komii krimiir
 Wanin saika nwoyokiyokikaemanim simiir inig
 imiir wina, sair nwo karam nwowim, simiirin
 wi siya kabitnoudnamaigi ta whii paekaka sair
 hiriir. Iriig.

21

Ninomor nu win iko

¹ Mi mhoiyan kara kigi ninomor nu wino.
 Ti biiyan ninomor nu biyeyo sowiir kisina
 owo, sowa mi whii komii solwara saeya yim
 bidi kigugugiyim. ² Mi mhoiyan kara kigi Adi
 Komii krimiir Wanin siir om winin, om win
 Jerusalen dapiyin. Mi sima Adi Komii siir om
 iiir haiburgigim mi ina yitim nua tiriir. Siya
 wiga kamki nonkwonam tiriya saeya piuai
 mwamwaniya ini hiriinan ywowin. ³ Mi karar
 mi wakaeki inkamin Biyyan Inkam Komii siir
 ipii aiir nidwokaiyin pi kauwok boinki, wakaeki!
 Adi Komii siir omaka ini iikamim simiir bopwo
 nwwowa. Mi siya wi simiir bopwo nwwowi. Mi sima

saika nnowi mi sima wi siir iikam nnowi mi siya wi simiir Adi Komi nnowi. ⁴ Mi iikam simiirin Adi Komii siya tirkii maarginmairga sima nnowam. Mi sima wi swoki ao rani mi wi mairgimairga mi okaramae mi o rani mi wi mi inouninki rani mi wi kimpipisu rani. Dimin taeminim biyanim yim bidi digiyim.

⁵ Mi inkamin yipikin Inkam Komiini ipiyya sae nidwokaiyin siya kariir boinki, kira wakaeki. Kara wi yaeya digworaekwo win nonkwokwokii, tiki digworaekwowim biyanim simiir kisina okianim. Mi siya ina swoki boinkiyim, kira ti digworaekwowim winaowid. Dimusi rani, ti digworaekwowim kara boinkiyim kiriir, yim kaimwowaergus. ⁶ Mi siya kariirin ina swoki boinkiyin, tiki digworaekwowim yim bidi digiyim. Kanakanaergusin biiyar nnowin iiya digworaekwo whiekak imia niki imbiyam karamae niki owa mi mhoiya kara wi hiriayar swoki oyokiyokiyyami. Mi dimin taeminim kara tiri mi sima wi kariir inig iir swoki hainani. Mi iikamim ta opa kara hauuwana mhiuno nwomaiya saiir kwuyaeyam naingwowi, kara simiirin wi hinda niingar prihauugii mi simiirin wi saeya tirkii, sima nwoyokiyokiikaeyamamin inokininok. ⁷ Mi iikamim kariir yai simiir sibgu wakaeyokna apiyim mi kimar naobudgii mi kima kariir dimin miiyik miiyikim simiirar tirkripkaii mi dimin biyeyim kimiir tirbuwim simiirin ha nikworipukimaigigi mi iikamim kimiirin ti dimin miiyik miiyikim kara nimbinim kimiir hauuwam kara wi simiir hauuwi kimiirin. Kara kimiir Adi Komiigin mi wim kima kariir yinisisisimkim.

8 Mi iikamim yipiki biiya Adi Komii kariiram naingwo tibmiiyim mi tariinanin sima wi dimin biyie tiram kipi swoki aingwo. Dimusi rani, simiirin wipi tibbuwi, sima mi iikamim yipiki Adi Komii siir nikwowaisiiyim. Mi iikamim yipiki dimin biyieki biyie tirim mi iikamim yipiki iikam nhirmi nisomsom aokaowim mi kamim yipiki hii wigmaka nanaeiyim mi tiriiginim yipiki nop min nanaowiyim mi tiriiginim yipiki iki uridyu bibiyeyim sim ninkin imiiyaeiyim mi tiriiginim yipiki niksiseiyim, sima whiekakarin wi ieyin paekakin siiya paekakin si nwowiyin wi siirrar namswokii. Mi ti dimin bibiyie hiriinanim yim nao kwisaka aeya. Iriig.

Om Jerusalem win ieya

9 Mi ti Adi Komii siir paekwosim irriyar nwiso yipiki ti twovim dimin biyieki biyieyim mhoigi mhoiya nimbiyamanim sima nwomaiyim simiir nonkwowim simiir nwirin siya boinki kariirin, wit! Kara kiriirin wiga yipiki wi inkamin sibsibnanin siir nonkwonaei pi sair niisiimauuwi. **10** Mi siya kariir kwoinbudin siir ha haiiyin mi krira ina yamwo mi krira kimidiniya mhieu komiiyin siir mhieu kiugikiu hir yami okwoki mi siya kariirin ina yisiimauugiyin om komii Jerusalem siirin. Ti om komiiyin Adi Komii siya nimbinin siirgisiirarin, siya ina yikiinaiiniyin Adi Komii siir om hirankar. **11** Mi Adi Komii siir dimin kibiyin paenan niuyaeyin ini siirar yiuyakiyin mi siya bimbawi rani, ini siiyan jaspa dapiyin ini siir hiriinan ywowin yipiki iikamkin sim sainiyin umir komii. Mi ti om komiiyin ini opnaina io karamaeya

siiyanan nwowa ini saiir hiriinan sinimnankiyin.
12 Mi hiira ti om komii iir nidiyokiyokaiya ya harua harua rani mi anoim saiir nwowim iuur whiskwo. Mi Adi Komii siir paekwosim iuur nwiso ini ti ano iuur whis owiir waikaowim. Mi Isrel simiir piugan iuur kwiso simiir inigim ini ti ano imiirar winitigmamakiuwim. **13** Mi ta hiira saiir mirmii mirmiiyim kwiigim mi ti mirmii mirmii kwiiyim simiirin anowim whoim whoima bidi ywonamim. **14** Sima ta hira saiirin siiya komii komii iuur nhiso simiir idwo haigin miriinamka. Mi aposel kam iuur nwiso simiir inigim kamim ti inkamin sibsibnanin siirim, simiir inigim ini ti siiyam simiir idwo hir nwowim.

15 Mi Adi Komii siir paekwosimin yipiki ti digworaekwowim simiir boinmauuin kariir siya paekopin golni nonkwokwowin whira nonkwowi. Mi ti paekopin yio ti om komiiyin siir haigin kimairikin mi siir ano ikim mi hir aeyar. **16** Mi ti om komii siir prieiya mi siir bwaeya aka yo ini hiri hiriinankinar ywowo. Mi ti om komiiyin siir haigin kimairgiyin pariga yimbiyam 2,400 kilomita siir prieiya mi siir bwaeya mi siir prieiya koua siya mi am aeya yim ini hiri hiriinankinar ywowim. **17** Mi Adi Komii siir paekwosimin siya ta hir aiirin ina haigin kimairin. Mi siya ta hira saiir prieiya koua saeya namkiya siya haigin kimaira siir paekop iir inkamin dimin haigin kimairiyin siir hiriinan mi siya ina yisiimauugiyin mi pariga yimbiyam siir prieiya koua hiriir namkiya 55 mita. **18** Mi ta hira Adi Komii siya tirkiya yipiki ti om komii iir nidiyokiyokaiya siya saiirin siyan jaspa dapiyin siir nonkwokwoka. Mi ti omin

siirin Adi Komii siyar miriigin golni mi siya ini opnainan sinimnankiyin. ¹⁹ Mi ta hira Adi Komii siya haigin mireiya ti siiyam simiir idwo mi ti siiyam yim hiniin hiniingim biigi biyan siiyan yio jaspakin. Mi siiya nhis akan yio minkin sapaia mi yio ti siiyan yio yhiuwinkan mi yhiuwinanwao rani. Mi siiya nhoumakan yio agetkin. Mi siya whisinankin mi siiya nhuiii akan yio minkin emeralkin mi yio prainankin. ²⁰ Mi siiya iriiyar akan yio whisinan paridnan wokiirintiowin yio min dapikin sadonikis mi siiya iriiyar nhirakan yio paridnankin mi yio min dapikin konilian mi siya iriiyar nhisakan yio wirnankin mi yio min dapikin krisolait mi siiya iriiyar nhoumakan yio min dapikin beril mi yio iripi hiriinan prainankin. Mi siiya iriiyar nhuiiiakan yio min dapikin topas mi siya prainankin mi siya ini sa ywowin mi siya iurakan yio min dapikin Krisopres mi siya prainan whisinan bidi wokiirintiowin. Mi siiya iur nhirakan yio min dapikin haiasin mi siya prainankin mi prainan wao bi nwokin yio ini sa ywowin. Mi siiya iur nhisakan yio min dapikin, ametis mi siya paridnankin mi siya paridnan wao rani, ini sa ywowin. ²¹ Mi Adi Komii siya ta hira saiir anowim mikinim umir komii sainiyim min dapiyim pian siirrarar nonkwokwokim. Mi ano whiekakim simiir yapayapan ti pian siirrarar nonkwokwokim. Mi siyuin om komiiya hiriir namiyin yio golim yipiki opnainan sinimnaniyim simiirrarar haiginkin.

²² Mi kara ti om komii iirin omaka Adi Komii siir inig hainaniya saiirin wara bi kigin. Dimusi rani, Biyan Inkam Komii siirsika. Adi Komiyyin

kirie komiigakin mi ti inkamin sibsibnanin hinda
 tindan ini sowar kigirkakin mi iikamim simiir
 whwonkam idan ini sowar mi owo mi ta hiriinan
 saiirsika tiki omin omaka Adi Komii siir inig
 hainaniya hiriinankak paninsi ywosi, iikamim
 sima hainanam Adi Komii siir inig iiir.²³ Adi Komii
 siir dimin kibiyin paenan niuyaeyin ti om komii
 iiirin siyar niuyaeyi. Mi ti inkamin sibsibnanin
 siir dimin kibiyin paenan niuyaeyin yio ini
 yiukidnan ywowin mi ti om komii iiirin siyar niuya
 haiginuwi mi ta hiriinan saiirsika, bie bwano
 hapairin paninsi whwoyasi.²⁴ Mi iikamim omom
 omomiyim sima niti mi sima ti sowiir dimin kibi
 komii komiyyim paenan niuyaeyim ti om komii
 iiir nwowim simiir kigi mi sima wa niti mi wa mi
 ami hinda tinda. Mi inkam komii komiyyim yipiki
 dimin taemin whiekakim simiir kigirkakiyim sima
 wi umir kasakasa hainani rani, ti om komii iiirin.
²⁵ Mi sima ta hira saiir anowim ti tir nwowim
 simiirin wi haiginikou rani. Dimusi rani, wi
 niigak wara nwo rani. Wi nabie arar nwowski.
²⁶ Mi dimin taeminim yipiki iikam imai piuall
 mi simiir umir ikim, yim wi iki iikamim omom
 omomanim ti nu iiirar nwowirkakim wi sima
 hainanii mi ti digworaekwowim sima hainanii,
 wi ti om komiyyin siir yaina hir ini haigigigi.
²⁷ Mi iikamim ti om iiirin wi dimin biyeyim
 nhwo niiginiiga Adi Komii siya nwowyim wi ti
 om iiir haininopkainam tanii. Mi iikamim yipiki
 iinokiinokin dimin biyie tiriym mi ti iikamim
 yipiki niksiseiga niniuwyim mi ti hiriinan
 iikamim wi ti om iiir wara napninanopkainam
 tanii. Mi wi ti iikamim yipiki simiir inigim ta

yokwowa ti inkamın sibsibnanın siir aiir nwowim
wi sima simar napnìnokainami ti om iiirin. Yim
ti iikamim yim Adi Komii siya nimbin imma saika
hiriyyar nwoyokiyokiikaeyamanim iinokiiinok.
Iriig.

22

¹ Mi mhoiyya ti Adi Komii krimiir Wanın siir paekwosimin kariirin siya yiisiimau opa iikam whinkinsiis haiginiuwiya wadie sima sibgu owam. Mi taka opa Biyan Inkam Komii siir ipiiya hiranki nitka maeyauwa Adi Komii siya nidwokaiiya mi ipiiya inkamın sibsibnanın siya mi idwokaiiya aka. ² Mi ta opa ini hindara kigiguskiya mi saeya ini siyiim simiir yapa yapar nakiinaniyam digim, siyiin siir bopwonau. Mi ieyin siir iegbid kwiso paeki bidi yinkin okwokwonamwo. Mi simiir paenidim iikam imiirin sima tiri wadie sibgu oyokiyokiikaeyamim. Mi biewi biewiyim ti paeyim idip idipin iuur kwisa budigim. Bwan bwanim sima paenidkinar budikim mi ti paeyim simiir kwowim iikamim makak makakim nupai nupaiyim ti nu iiirar nwowirkakim simiirin wi sima ninimniski haiginiuwi wadie sima sibgu owam iinokiiinokin. ³ Mi dimin taeminim biyanim ti nuin siirim niki tioidwomaigiyim, yim wi Adi Komii siya digiguskii siya mi inkamın sibsibnan ikin sowa wi ti om komii iiir nwowi iikamim simiir kigirkakam. Mi sima sowiir inigin wi hiriinan sairsi hainanji. ⁴ Mi ti iikamim wi siir whwonkam iiir kigi mi siya siir inigin wi simiir mwo imiir hainmimakiuwi. ⁵ Mi tapaiirin wi niiisimki wara swoki omimin tani. Mi iikamim wi sikwo pae

minam naingwo rani, sikwo pae minaka niririya apam siyiu iiirin mi wi bieyam mi aingwo rani, ninomor kou hirin. Mi Biyan Inkam Komiiyin Adi Komii siya wi hir nwowi mi bie siir maeyauwa wi siya kisina owi mi wi siyar niuya ıskii mi iikamim yipiki siir yai aiir wakaeyokna apiyim sima wi iikamim iikam kigirkakiyim wi simiir hiriinan nwoyokiyokiakaeyami iinokininokin. Iriig.

Jisis siya wi sipi swoki itsauswi

⁶ Mi Adi Komii siir paekwosimin siya boinki kariirin, tiki yaiyim warı kira winaowidin yim kaimwokikaimwowaırgim wi hiriinanar nimbiyami. Mi Biyan Inkam Komiiyin Adi Komii siyan yipiki wi profet kamim simiir kwoinim simiir hıurworwokaii mi sima wi siir yai aiir nwoki anaakninkiihaiginium. Siya siir paekwosim imiir bidi yıkrokiyim mi sima ha nitim mi iikamim yipiki siir yai imiir wakaeyokna apiyim siya yauuni anaakninkiihaiginium dimin taemimin yipiki wi nimbiyami.

⁷ Jisis siya ti hinina boinkikin kima hoımgakar wakaeki. Kara nitam tiri. Mi ti iikamim yipiki kariir yaiyim ta yokwo aiir nwowim simiir wakaeyoknam mi ha naingwo tıbmiiyim, sima wi maırgimaırgar nwowi. ⁸ Kara Jonkin mi ti digworaekwowim kara kigim mi ti yaiyim kara mi wakaekim. Mi ti dimin taemimin kara kigim mi kara wakaeyim simiir mhoıyan kara ogmwo kimidiniya ti paekwosimin yipikin kariir niisiisimauuin ti dimin taemin imiir siir igmiiga kingiinar inı waisi hiııu. ⁹ Mi siya kimidiniya kariir boinki, tiki dimin taemimin simiir kipi

tır. Kara Adi Komii siir mii aiir mīriigìn iikam kimiir hīriinan īripa kīma haīngiriyyū owiya kimiir Adi Komiiyìn saïka, kimiir pīugana saiir iikamim naīngwo tībmiiyim. Mi iikamim yipiki Adi Komii siir yai aiir boīnmīmauwiyim mi tīriiginim yipiki īinokiinokin ta yai aiir sībgu waekaeyoknaeiyim siir yokwo aiir wīna, krīma whiekakarın Adi Komii siir mīyan iikamkīm. Kariir kīpi hainan! Adi Komii siirrarar hainan īski. ¹⁰ Mi siya īna yīmpiwīrwīr boīnkripkaiyìn kariirin, Adi Komii siir yaiyim ta yokwo aiir nwowim simiirin kīpi haigiprakai. Dimusi rani, tīki iiyim īni kingiin nītim tī dimin taemin īma nīmbiyamanim. ¹¹ Tī digworaekwowim wi kimimin tani wa kwīmbiyamsasauwi. Mi iikamim yipiki dimin bibiyē tīrim yim wi simiirar kintirinu tīrkripkaii. Mi iikamim yipiki dimin biyeyim simiiram naing-wowim yim wi simiiram ar kintirinu aīngwokwo kripkaii. Mi iikamim yipiki dimin mīiyik tīrim, yim wi simiirar kintirinu tīrkripkaii. Mi tī iikamim yipiki wadie nwowim, yim wi wadie hīriiyar kintirinu okripkaii.

¹² Jisis siya boīn, kīra wakae. Kara nītam swoki tīri. Kara nīti, kara wi iikamim simiir digworaek-wowim simiir nauṇi onkwoni. Mi kara simiirin wi nwokī hauuwim dimin taeminim bīya sima tīrim mi tī tariinan sima tīr ikim. ¹³ Karaīrgin bīi nwowin mi mhoiyya wi karar swoki okii mhoiigi mhoiyyin. Bīya kara bīiyar nwowin kara dimin taeminar mi tīrkīn mi mhoiyya simiirin wi kara sībgu tīri.

¹⁴ Mi iikamim yipiki. Adi Komii siir yai aiirar naīngwo tībmiiyim yim īni iikamim yipiki simiir yiuis īmir hīsokiyim mi wadie ha nwokiiyim īni

simiir hiriinan ywowim. Mi iikamim ti hiriinan nwowi sima wi maarginmairga nwowi dimusi rani, Adi Komii siya simiirin wa kigninkin apninpakaiyi ti omin siir ano imiir napninpakainam in ti paeyim simiir paenidim yipiki iikam imiir whinkinsiis haiginiuwiyim sima nokwoyokiyokiyyim wi simiir whinaei. ¹⁵ Mi iikam bibiyeyim yipiki simiir kwoin imiirar napiyim sima mi iikamim yipiki nop nanaowiyim mi iikamim yipiki hii priinanae priinanaeiyim mi tiriiginim yipiki iikam nhirmi nisomsom aokaowiyim mi tiriiginim yipiki uridyiu bibiyeyim sim ninkinimiyyaeiyim mi tiriiginim yipiki yai priiyiksasaeiyim mi ti hiriinan iikamim yim wi ti om komiiyin siir ano imiir napninpakainam tan. Yim wi idowiya hirar nwowi.

¹⁶ Jisis kara wi kariir paekwosim iir nikropki mi siya nit siya wi yaiyim iikamim Adi Komii siir piugana saiirim iki omom omomim simiir nwowim wi simiir nanaakninkiihaiginiuwi. An Kara Devidni piugana saiirgin mi an kara siir piugana saiir yiniek. An Kara ini nauunin ninomor kou whwoyawiiyin mi nugak aiilar nadiguyakwokiyin ini siir hiriinan yowwin.

¹⁷ Adi Komii siir naeyiun mi inkamin sibsibnan nwo ikin, siir piugana saiir iikamim mi wiga yipiki siir wignan nwowa, sima iikam imiirin ti hiniina boinkikim, kima wit. Ti iikamim yipiki ti yai imiir wakaeyim sima ha boinki, kima wit. Mi iikamim yipiki kwoinki haeiyim yim ha wit ta opa yipiki iikam imiir whinkinsiis haiginiuwana sima sibgu oyokiyokiikaeyamam saiir kwuyaeyam. Mi sima wi hinda niinga niinga prikwiyaei wi umir aka

nwo rani. Ḧriig.

Nikopkaigiyān yai aeya

¹⁸ Kara Jonkin. Kara iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyim kimiir boinkii mi ti digworaekwowim yipiki wi mhoiiya nimbimbiyami ta yokwo aiir nwokaiyim, kara kimiirin pi igao yai hiniina boinkii, iikamim yipiki yaeya yai nhirim ti yaiyim ta yokwo aiir nwokaiyim simaka ninkin wlinkii mi simiirin wi Adi Komii siya nonkwobumbuninkini ya yokwo aeya boina saiir hiriinan. ¹⁹ Mi ti yaiyim yipiki kara wlinkiyim ta yokwo aiir nwowim simiirin iikam nhirkim niinaki mi mhoiiya simiir digworaekwowim yipiki ti pae iiir nwokaiyim yipiki iikam imiir whinkinsiis haiginiuwiyin wadie sima nokwoyokiyoki kaeyamam inokin inokin yim wi Adi Komii krīmiir Wanin siya swoki haii. Mi siya simiirin wi ti siir om komiiyin wi siir hir kigninkin o rani. Niingaka.

²⁰ Mi inkamin yipiki yai imiir nanaakninkiiyin siya boin, ihi, kara wi kapi nitsauuwi. Biyan Inkam Komii Jisis, krīma whiekakarin kwoin whirua nwokikim mi ha boinkikim, kira ha witsau.

²¹ Kara ha naingwowi krīmiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krais siya dimin taemin miiyiki miiyik imiirar tirkin iikam kimiirin siir yai imiir napam. Ḧriig.

c

**Yai Win Kibiya
The New Testament in the Sepik Iwam Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sepik Iwam long
Niugini**

copyright © 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sepik Iwam (Iwam, Sepik)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

5350dc83-93b2-5000-9c98-dcdb728ba84f